

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 29 sentyabr 2016-ci il Cümə axşamı № 214 (6535) Qiyməti 60 qəpik

Xəbər

**3 uşaq
anası olan
hamilə
qadın
intihar
etdi**

yazısı sah.14-də

Gündəm

**Şeyxin ərəb turistlərin Bakıya
gəlisiindən narahatlığının pərdəarxası**

yazısı sah.3-də

**Səhin Cəfərli:
"Türkiyə bizim bölgədə Rusiya ilə
qarşı-qarşıya gəlməyəcək"**

yazısı sah.8-də

**Ukraynadakı Azərbaycan diasporu
ilə bağlı qalmaqla yeni təfərrüatları**

yazısı sah.9-də

**Bankların gələcəyi- bağlanma,
yoxsa birləşmə?**

yazısı sah.10-də

**Seçkilərdə iştirak müəllimlərin
nüfuzunu zədələyirmi...**

yazısı sah.4-də

**"Dövlətin dollar kreditlərinə
sahib çıxmaması bank
sistemiñi çökdüre bilər"**

yazısı sah.7-də

**Ermənistənin "İsgəndər" inə qarşı
Azərbaycanın "qanadlı bomba"ları**

yazısı sah.11-də

**"Lənkəranski"nin imperiyasına
gürcü avtoritet rəhbərlik edəcək**

yazısı sah.12-də

**Gün işığı düşməyən zirzəmilərdə
məskunlaşan məcburi köckünlər
kömək istəyir...**

yazısı sah.15-də

**Orqan bağışlanması barədə
bilinməyənlər, ilginc detallar**

yazısı sah.12-də

**Ukraynada azərbaycanlı tələbəni
oldurən iranlı tutuldu**

yazısı sah.2-də

Bakı-Moskva münasibətlərini zədələyəcək sürpriz təyinat

**QARABAĞ SEPARATÇILARININ LİDERİ "RUSİYA
NATO" SUNUN RƏHBƏRİ OLA BİLƏR - ŞOK İDDİA**

Qondarma "DQR" in eks- "prezidenti" Arkadi Qukasyanın namizədliyinə rəsmi Kremlin "dobro" verib- verməyəcəyi hələlik bilinmir; "İsgəndər" rakətləri ilə bağlı qalmaqaldan sonra Rusiyanın Azərbaycana daha bir pisliyi keçərsə...

musavat.com
Təqrıl İsmayıllı

yazısı sah.9-də

Rusiyanın keşfiyat reisi Bakıda sensation açıqlama verdi

**"Yaxın Şərqi zəbt etmiş terror təşkilatları rəhbərlərinin öz
fəaliyyətlərini Şimali Qafqazda genişləndirmək istəmələri
barədə sənədlər əldə etmişik"**

yazısı sah.3-də

**Fazıl
Mustafadan
tarixçi alımlara
sərt cavab: "Siz
bədbəxtlər..."**

yazısı sah.4-də

**Fəzail Ağamalı:
"Buraxılmış
səhvleri
xatırlamadan
dövlətçiliyi inkişaf
etdirmək olmaz"**

yazısı sah.5-də

**"Akif Çovdarova
deyiblər ki, hər an
ölə bilərsən" -
vəkilindən
generalla bağlı
açıqlamalar**

yazısı sah.6-də

“Azərbaycanda millətlər və dinlərarası dialoqun inkişafı üçün çox böyük işlər görülüb”

Prezident İlham Əliyev Uruqvay parlamentinin Nümayəndələr Palatasının sədri Xerardo Amarilyanın başlıqlı etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. APA-nın məlumatına görə, dövlət başçısı V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunda Uruqvayın yüksək səviyyədə təmsil olunmasının önünü vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev forumda müzakirə ediləcək məsələlərin bütün ölkələr üçün əhəmiyyətli olacağını qeyd edib. Dövlət başçısı Azərbaycanda millətlər və dinlərarası dialoqun inkişaf etdirilməsi üçün çox böyük işlərin görüldüğünü deyib. Ölkələrimiz arasında ikterifli əlaqələr toxunan prezident İlham Əliyev münasibətlərimizin genişləndirilməsində müxtəlif səviyyəli səfərlərin əhəmiyyətini vurğulayıb, Azərbaycanla Uruqvayın o qədər de yaxın olmayan bölgelərdə yerləşməsinə baxmaqaraq əməkdaşlığımızın inkişaf etdirilməsi üçün yaxşı imkanlarını olduğunu bildirib. Dövlət başçısı, eyni zamanda, səfərin Uruqvay nümayəndə heyətinin ölkəmizlə yaxından tanış olması üçün de yaxşı fürsət yaradacağınə əminliyini söyləyib.

Xerardo Amarilya isə V Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun yüksək səviyyədə təşkilinin əhəmiyyətini vurğulayıb. O, ölkəsinin Dağlıq Qarabağ münəqşəsinin beynəlxalq hüququn normaları çərçivəsində sülh yolu ile hellini dəsteklədiyini deyib. Uruqvaylı qonaq ölkəsinin növbəti ayında BMT Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü kimi fealiyyətə başlayacağını da diqqətə çatdırıb.

Qarabağ Azadlıq Təşkilatı Qarabağa dair sənədli film hazırlayır

Qarabağ Azadlıq Təşkilatı (QAT) Qarabağ həqiqətlərini eks etdirdən sonra filmlər hazırlayıb. Musavat.com-u xəbərənə görə, səkkiz dəqiqilik filmde Dağlıq Qarabağ mühəribəsinin başlaması, səbəbəri, Ermənistandan işgalçi və terrorcu siyaseti ilə bağlı lakonik və obyektiv məlumat verilir. Film Azərbaycan, türk, ingilis və rus dillərində hazırlanıb. Film sosial şəbəkələrdə yayılmış, geniş tamaşaçı kütlesi üçün nozorda tutulub. Filmin oktyabr ayı ərzində Türkiye və Gürcüstəndə müxtəlif auditoriyalar qarsısında nümayiş etdirilməsi planlaşdırılır.

Filmin ideya müəllifi Akif Nağı, ssenari müəllifi və rejissorı Elxan Xanəlizadədir. Film Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının maliyyə dəstəyi ilə çəkilib və tərəfləndirilib.

Vaşinqton Rusiyaya güzəştə getməyəcək

Rəsmi Vaşinqton Rusiya əleyhinə tətbiq olunan maliyyə sanksiyalarının genişləndirilməsini istisna etmir. Axar.az «Röyter» istinadən xəber verir ki, bu açıqlama ilə Ağ Evin mətbuat katibi Coş Ernest çıxış edib.

Ernestin sözlərinə görə, buna səbəb rəsmi Moskvanın Dəməşqi dəstekləməsidir.

O qeyd edib ki, ABŞ birtərəfli sanksiyalar tətbiq etməyə deyil, tərəfdəşləri ilə birgə fealiyyətə üstünlük verəcək.

“Qaya Mətbuat Yayımları” MMC!

- İstənilən qəzet və jurnallar həm də sərfəli qiymətə:

- Əgər siz qəzet və jurnalların rahatlılıq evinizə və ya ofisiñizə çatdırılmasını;

- Mətbuatı aldıqdan sonra abunə haqqını ödəmək və bu ödənişin formasını sərbəst seçmək hüququndan istifadə etmək;

- Tırajinizda lazım gəldikdə dəyişikliklər etmək;

Ən başlıcası ayda 26 dəfə nəşr olunan

“Yeni Müsavat” - 0.60 AZN

və bundan əlavə 2500 adda yerli

və xarici nəşrlər.

- Abunə yazılmaq üçün uzağa getmek lazımdır.

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir:

Bakı şəh. 564-63-45; 598-35-22

- Respublikanın digər böyük şəhərlərinə də abunə qəbul olunur.

Kəmaləddin Heydərov Ağdamda vətəndaşları qəbul edəcək

Fövgəladə hallar naziri Kəmaləddin Heydərov tərəfindən 30 sentyabr 2016-ci il tarixində Ağdam rayonunun Quzanlı qəsəbəsində, Fövgəladə Hallar Nazirliyinin (FHN) Qarabağ Regional Mərkəzinin inzibati binasında saat 11:00-dan vətəndaşların qəbulu keçiriləcək.

Nazirliyin mətbuat xidmətində verilən məlumatda görə, qəbulda Ağdam, Bərdə, Tərtər rayonlarının sakinləri və həmin rayonlarda məskunlaşmış məcməri kökünlər iştirak edə bilərlər.

Qəbulda yalnız FHN-in fəaliyyəti ilə bağlı müraciətlərə baxılacaq.

Qəbulu gələn vətəndaşların qeydiyyatı Quzanlı qəsəbəsində, FHN-in Qarabağ Regional Mə-

kezinin inzibati binasında 29 sentyabr 2016-ci il tarixində saat 09:00-da başlayacaq.

Qəbulu gələn vətəndaşlar şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd təqdim etməlidirlər.

Məktəb direktorları üçün növbəti müsabiqə elan edilib

Təhsil Nazirliyi və Təhsil İşçilərinin Peşkar İnkişafı İstututu məktəb direktorları və gelecdə bu vəzifədə çalışmaq arzusu olan pedaqoji kadrların təlimlərdə iştirak üçün növbəti müsabiqə elan edir.

Nazirliyin APA-ya verilən xəbərə görə, təlimlər yalnız Bakı şəhəri üzrə ümumi təhsil müəssisələrində (məktəb, lisey və gimnaziyada) işləyən (ve ya işləmiş) direktorları, direktor müavinləri və müəllimləri üçün nəzərdə tutulub. Təlimlərin məqsədi müasir idarəetmə biliq və bacanğına yiyeleñmiş, informasiya texnologiyalarına bəliq, ölkənin təhsil və sosial inkişafına töhfə verə biləcek məktəb direktorlarını təkmiləndirmək və yetişdirməkdir. Iştirakçılar üçün müxtəlif uğurlu təcrübəyə malik məktəblərə səfərlər, qısamüddəti praktika, Təhsil Nazirliyinin əməkdaşlarının və müxtəlif təhsil ekspertlerinin iştirakı ilə mərzelər də təşkil olunacaq.

Müsabiqədə ali pedaqoji təhsili olan və 5 (beş) il pedaqoji iş təcrübəsinə malik şəxslər iştirak etmə bilər.

“Zaminbank” müflis elan edilə bilər

Ləğvətme prosesində olan “Zaminbank” ASC-nin müflis elan olunması üçün 1 sayılı Bakı İnzibati-Iqtisadi Məhkəməsinə müraciət edilib.

Bu barədə “Report”a Bankın leğvəcisi - Azərbaycan Əmanetlərinin Sığortalanması Fonduñun (ADİF) icraçı direktoru Azad Cavadov məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, bu addım “Zaminbank”ın öhdəliklərinin yerinə yetirilməsini tez-leşdirmək üçün atılıb. Məhkəmənin bu işə nə vaxt baxacaqı işə hələ ki məlum deyil.

Xatırladıq ki, Maliyyə Bankalarına Nəzarət Palatası “Zaminbank”ın lisenziniyi bə il, iyulun 21-də leğv edib. Həmin gün həmçinin “Dekabank”, “Kredobank” və “Parabank” ASC-lərin lisenziyası leğv olunub. Bu banklardan yalnız biri - “Kredobank” 1 sayılı Bakı İnzibati-Iqtisadi Məhkəməsinin avqustun 29-də qəbul etdiyi qərarla müflis elan edilib.

Ukraynada azərbaycanlı tələbəni öldürən iranlı tutuldu

Ukraynada azərbaycanlı tələbə qətəl yetirilib. APA-nın məlumatına görə, hadiso sentyabrın 26-da Simferopol şəhərində qeyd edilib. Zaqatala rayonu sakini, 22 yaşlı Məhəmməd Amil oğlu Səfərəliyev naməlum şəxslər tərəfindən biqəqlənaraq qətəl yetirilib.

Krım Simferopol şəhərində öldürülən azərbaycanlı tələbə Məhəmməd Səfərəliyevin qatilinin kimliyi və hadisinə sebəbi məlumat olub.

Krım Azərbaycanlıları Gənclər Təşkilatının rəhbəri Firudin Orucov APA-ya bildirib ki, artıq hadisəni töötəmkədə şübhəli bilinən şəxsi Simferopol polisi yaxalayıb. Saxlanılan şəxsi Krım Federal Universitetinin Fəlsəfə fakültəsinin I kurs tələbəsi, İran İslam Respublikasının vətəndaşı, 1981-ci il təvəllüdü Məhəmməd Şahdir. M. Səfərəliyev isə həmin universitetin Hüquq fakültəsinin magistratura pilləsində təhsil alıb, Məhəmməd Şah ilə eyni yataqxana qalıb: “Təxminən bir ay əvvəl iranlı tələbənin otağında onlar arasında mübahisə yaranıb, gənclər əlbəyaxa olublar. İştintaqın versiyasına görə, buna səbəb iranlı tələbənin azərbaycanlı tələbənin yataqxanadakı otagini zəbt etməsidir. Növbəti dəfə də eyni sebəbdən onlar arasında mübahisə yaranıb və iranlı tələbə Məhəmmədən arxadan biçaqla bir neçə zərbə endirib. Ağır xəsarət alan həmyerimiz ölüb”.

Hazırda Krım Federal Tədqiqat Xidmətinin Simferopol Şöbəsi və Daxili İşlər Nazirliyinin Şəhər Şöbəsi birgə istintaq qrupu yaradıb. Hadisə ilə bağlı etnik zəmində hər hansı incidentin baş verməməsi üçün tədbirlər görülür.

Yoxsulluq insanı niyə tez qocaldır?

“The Independent” yazıçı ki, yoxsulluğun girdəbina düşmək insanları daha az ağıllı edir və onları vaxtından əvvəl qocaldır. Məqalədə deyilir ki, alımların araşdırmasına görə, bunun əsas səbəbi pul azlığı, antisaniatıra şəraitin yaratdığı stress, həbelə siqaret və alkohol ifrat istehlakıdır. (BBC)

Miami Universitetindən professor Adina Zeki əl-Həzzurinin bu barədə məqaləsində deyilir ki, yoxsulluq hətta yüksək səviyyədə təsil almış insanları da təsirləndirə bilər.

“The Independent” yazıçı ki, alımlar bu barədə nəticəni 3400 pasientin ürək qüsurlarını araşdırarkən əldə ediblər.

Məqalədə deyilir ki, araştırma zamanı iştirakçıların pul gəlirləri və “qavranan yaşılanma”sı nezərə alınır.

Qavranan yaşılanma dedikdə insanın özünü neçə yaşında hiss etməsi nəzərdə tutulur.

Alımlar bu nəticəyə gəliblər ki, yoxsulluq beynin işləmə sürətini və onun qərar qəbul etmə qabiliyyətini azaldır.

“The Independent” yazıçı ki, alımlar yoxsulluğun insan beyninə təsirinin bir neçə əsas səbəbini görürler. Alımların fikrincə, bircincisi, aşağı gəlir insanı sağlam olmayan vərdişlərə - spiritli içkilərə və siqarete alude edir.

İkinci, aşağı gəlirlər insanın yaxşı təhsil almasına, biliklərini artırmasına mane olur.

Üçüncü səbəb bundan ibarətdir ki, yoxsulluğun yaratdığı sarsıntı beynin ən dərin qatlarına təsir edir.

Azay Quliyev ATƏT PA-nın sessiyasının ilk iclasına sədrlik edəcək

Məlli Məclisin deputatları Azay Quliyev, Kamran Nəbəzadə və Tahir Mirkişili ATƏT Parlament Assambleyasının payız sessiyasında iştirak etmək üçün sentyabrın 29-də Makedoniyanın paytaxtı Skopje şəhərinə səfor edəcəklər. Bu barədə məlumatı Milli Məclisin mətbuat xidməti yayıb. Məlumatda deyilir ki, sessiya çərçivəsində “ATƏT regionunda etimadın qurulması tədbirlərinin və yaxşı idarəetmənin gücləndirilməsi” adlı Parlament Konfransı keçiriləcək.

ATƏT PA-nın vitse-prezidenti Azay Quliyev sessiyasının “ATƏT regionunda yaxşı idarəetmə iqtisadi inkişafın möhkəmləndirilməsinin zəmini kimi” adlı topantısına sədrlik edəcək. Konfransda “Cənub-Şərqi Avropada demokratik institutların və insan haqlarının inkişaf etdirilməsi: bu fealiyyətdə ATƏT-in rolü” və “Beynəlxalq müraciyanın idarə edilməsi əsasında insan haqlarının inkişafı” mövzularında da müzakirelər aparılacaq. Sessiya ərzində, həmçinin, Aralıq Dənizi Forumu keçiriləcək. Forum iştirakçıları bir sıra aktual məsələlərlə bağlı fikirlərini bölüşəcəklər. Deputatlarımız qeyd olunan toplantıda fəal iştirak edərək müzakirəyə çıxarılan məsələlərlə bağlı rəy və təkliflərini bildirəcəklər.

Səfer zamanı millət vəkili Azay Quliyev ATƏT PA-nın daimi komitəsinin iclasında da iştirak edəcək. Yığıncaqdə beynəlxalq katibliyin daxili islahatlar vəsiyətəsi gücləndirilməsi, beynəlxalq katiblik tərəfindən üzvlərin dəstəklənməsi, digər tərəfdəşlərlə əməkdaşlığı qurulması məsələləri və gələcək tədbirlər etrafında fikir mübadiləsi aparılacaq. Səfer oktyabrın 3-də başa çatacaq.

□ M.MAHRIZLI

Sentyabrin 28-də Bakıda Müstəqil Dövlətler Birliyi (MDB) üzvü olan ölkələrin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanlarının rəhbərləri Şurasının 41-ci iclası öz işinə başlayıb.

Prezidenti İlham Əliyevin adından görüş iştiraklarını Prezident Administrasiyasının Hüquq-mühafizə orqanları ilə iş şöbəsinin müdürü Fuad Ələsgərov salamlayıb. O, təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq əlaqələrinin möhkəmənməsində iclasın rolunu qeyd edib. F. Ələsgərov deyib ki, bir müddət əvvəl Azərbaycanın xüsusi xidmət orqanları bəzi təhlükəli dini ekstremist qrupların fəaliyyətinin qarşısının alınması məqsədilə bir sıra uğurlu əməliyyat keçirib: "Səmərəli təcrübə məbadiləsi və etibarlı tərəfdəşlər əlaqələri xüsusi xidmət orqanları qarşısında dayanan məsələlərin həlli zamanı əhəmiyyətli nəticələr nail olmaq üçün zəmin yaradır".

APA-nın məlumatına görə, PA rəsmisi bildirib ki, MDB ölkələrində radikal dini ideologiyanın yayılması ilə artan təhlükə əməkdaşlığın gücləndirilməsi zərurəti yaradır. Onun sözlərinə görə, bu cür qarşılıqlı anlaşmaların yaratıldığı bütün imkanlardan tam istifade etmek vacibdir.

F. Ələsgərov görüşün MDB ölkələrinin milli təhlükəsizliyinin təmin edilmesi məsələsində səyərin daha çox birləşdiriləcəyinə şərait yaradacağına ümidi var olduğunu söyleyib.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin (DTX) rəisi general-leytenant Mədət Quliyev ise ümumi təhlükəsizliyə qarşı təhdidlərin, elecə də terrorizm, ekstremizm və müteşəkkil cinayətkarlığın digər növlərinin qarşısının alınmasında aktuallıq daşıyan məsələlərin bu formatda müzakirəsinin regional və beynəlxalq təhlükəsizliyin təmin edilməsinə konkret töhfə verəcəyinə eminliyini söyləyib.

O qeyd edib ki, dünyada artan terror aktivliyi, dini-radikal və ekstremist qruplaşmaların transmilli müteşəkkil cinayətkarlıqla birləşməsi daha səxş əməkdaşlıq, bu çağırış və təhdidlər cavab vermək üçün yeni və səmərəli yolların işlənilər hazırlanmasına tələb edir: "Azərbaycan təhlükəsizliyin möhkəməndirməsinə böyük diqqət yetirir. Sabitlik və təhlükəsizlik mühitinin yaradılması, milli maraqlara qarşı olan təhdidlərin vaxtında aşkar edilməsi və qarşısının alınması hər bir dövlətin mövcudluğunun, onun müstəqiliyinin və uğurlu inkişafının əsasıdır".

Tədbir çərçivəsində M. Quliyev Rusiya, Belarus, Tacikistan, elecə də tədbirdə qonaq qismində təmsil olunan Almaniya və digər ölkələrin nümayəndə heyətlərinin rəhbərləri ilə ikitirəfli görüşlər keçirib.

Rusyanın kəşfiyyat rəisi Bakıda sensasion açıqlama verdi

"Yaxın Şərqi zəbt etmiş terror təşkilatları rəhbərlərinin Öz fəaliyyətlərini Şimali Qafqazda genişləndirmək istəmələri barədə sənədlər əldə etmişik"

Fuad Ələsgərov: "MDB ölkələrində radikal dini ideologiyanın yayılması ilə artan təhlükə əməkdaşlığın gücləndirilməsi zərurətini yaradır"

Minskdə keçirilmiş iclasından, eləcə də bu ilin iyul ayında Sankt-Peterburqda baş tutmuş xarici dövlətlərin təhlükəsizlik və hüquq-mühafizə orqanlarının xüsusi xidmət rəhbərlərinin 15-ci iclasından nisbetən qısa zaman keçib. Bu müddədə dünyada və bizim ölkələrdə əməliyyat mühitinin xarakterine müəyyən təsir göstəren hadisələr baş verib, birge müzakirə tələb edən çağırış və təhdidlərin yeni elementləri və onların həlli üçün ümumi yanaşmalar müəyyən olunub".

"Report" xəber verir ki, bu sözləri de Mədət Quliyev çıxışında zamanı deyib.

"MDB üzvü olan dövlətlərin təhlükəsizlik və xüsusi xidmət orqanları rəhbərləri Şurası yaradığı dövrdən onun iclaslarında baxılan məsələlərin siyahısı kifayət qədər genişlənib". APA-nın məlumatına görə, bu sözləri isə şuranın sədri, **Rusiya Federal Təhlükəsizlik Xidmətinin direktoru Aleksandr Bortnikov** şurancın Bakıda keçirilən iclasında deyib.

O bildirib ki, son dövrlər əsas diqqət terrorçuluq və ekstremizmə qarşı mübarəzədə ümumi yanaşma, terrorçuluq sahəsindəki cinayətlərdə iştirakı olan şəxslər

də hesab edirəm ki, bizim əməkdaşlığımızın effektivliyini və nəticəsini artırmaq üçün daha səx və çoxsəviyyəli qarşılıqlı fəaliyyət həyata keçirmək, operativ fəaliyyət göstərmək, daimi informasiya mübadiləsi sahəsində yeni imkanlar axtarmaq lazımdır".

Nəzəre çatdırıq ki, radikal, ekstremist qrupların, terror şəbəkəsi rəhbərlərinin Şi-

mali Qafqazla bağlı planları hər zaman mövcud olub.

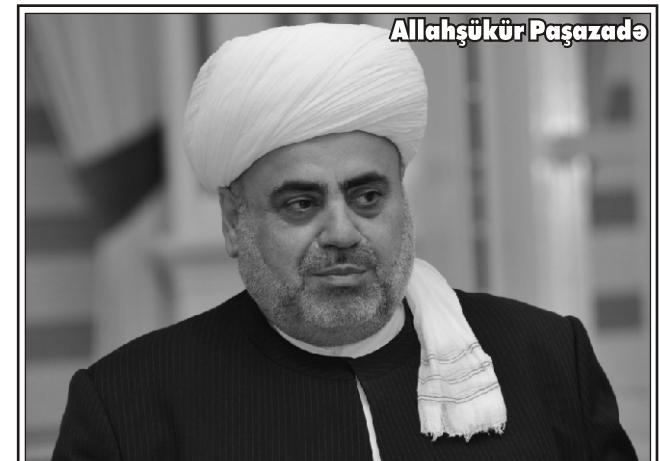
Son bir ildə xeyli sayıda İŞİD siralarında döyüşüb Azərbaycana qayıdan (*onları xəfiyyəlik edəcəyi, burada təbligat aparacağı və ya hansısa planlar quracağı da istisna deyil-red.*) ölkə vətəndaşı, habelə qonşu ölkələrin vətəndaşları hüquq-mühafizə orqanlarımız tərəfindən həbs ediliblər. İndiyədək bir neçə dəstə ifşa edilib və mühakimə olunaraq ağır cezalar alıblar. Amma heç şübhəsiz ki, əla keçməyənlər də qalmaqdardır...

Bundan başqa, İŞİD rəhbərliyində olan şəxslər bir neçə dəfə Şimali Qafqazı da "feth" edeceklerinə dair bəyanatlar veriblər. Onların ciddi dəstəkləri olduğu istisna deyil. Təbii ki, Şimali Qafqazdan səhəbət getdiğdə, Azərbaycannın da hədəf olduğu danılmazdır. Bu baxımdan, terror şəbəkələrinə qarşı birgə səyələr olunduca zəruridir.

Bir məqamı da nəzəre çatdırıq ki, hətta referendum öncəsi ölkəmizdə sorğu keçirən ABŞ sosioloji araşdırımlar mərkəzi - ABŞ-in "AJF&Associates, Inc." təşkilatı da terrorla bağlı durumu araşdırılmışdır. Həmçinin onlar keçirdikləri sorğuda vətəndaşlarımızdan terror təhlükəsinə dair soruştular.

"Respondentlərin 98,4%-i əmindir ki, ölkə rəhbərliyi xalqı terror aktlarından qoruyur, 95,9%-i inanır ki, bir çox ölkədə qeyri-stabil vəziyyət olduğu halda, Azərbaycan regionda ən stabil ölkədir. Respondentlərin 86,4%-i Azərbaycan Respublikasında icra hakimiyyətinin quruluşunda, 89,1%-i Azərbaycan Respublikasının təhlükəsizliyi və müdafiəsi ilə bağlı, 88,9%-i insan hüquqları və onların təminatı sahəsində və 84,2%-i Azərbaycanda sosial təminatlarla bağlı dəyişikliklər edilməsinə razı olduğunu bildirib" - deyə, sorğunun elan edilən nəticəsində bildirilirdi.

□ Hazırladı: M. MAHRIZLI

Şeyxin ərəb turistlərin Bakıya gəlişində narahatlığının pərdəarxası

Allahşükür Paşazadə "onların gətirdikləri sərmayə lazım deyil" söyləyir; politoloq isə "hələlik təhlükə yoxdur, turizmin inkişafından narahat olmaga dəyməz" deyir. Qafqaz Məsələnləri idarəsinin sədri Allahşükür Paşazadənin Azərbaycana axın edən turistlər barədə verdiyi açıqlama müzakirələrə səbəb olub.

"Report" un verdiyi məlumatə görə, Şeyx bildirib ki, Azərbaycana turist kimi gələn, amma dini məsələlərə qarışan qonaqlar diqqətdə saxlanmalıdır.

Onun sözlərinə görə, gələn qonaq sakitcə məscidde namaz qılıb gedərsə, bu, problem deyil: "Amma əle qonaqlar olur ki, dini işlərə qarışır. Təriqət məsələlərini qabartmaq və qarışılıqlı salmaq istəyirlər. Buna yol vermək olmaz. Onlar Azərbaycanda qarışılıqlı salmaqla fəlakətə səbəb olacaqlarsa, gətirdikləri sərmayə lazım deyil".

QMİ rəhbərinin ölkəmizdə olan turistlərdən narahatlığı maraqlı doğurmaya bilməz. Onun fikirlərinin ətrafında mövqelər müxtəlidir. Bir qisim hesab edir ki, şeyx Azərbaycanda olan ərəb turistlərinin dini proseslərə müdaxilə edə bileyəkləri barədə xəbərlər var və QMİ rəhbəri bundan çıxış edərək, narahatlığını dile getirir. Digər bir qisim isə düşünür ki, ölkəmizə gələn turistlərin əsasən sünni məzhəbinə aid olması, bəzilərinin isə radikal dini cərəyanlara mənsub olduğu üçün şeyx əsasən şe ölkəsi olaraq Azərbaycanda bunun ciddi fəsadlar törədə bileyəcəyi zənn edir.

Politoloq Qabil Hüseynli "Yeni Müsavat" açıqlamasında bildirib ki, turistlərin Azərbaycanda qarışılıqlı yaratmaq, bu istiqamətdə iş görmələri barədə dəqiq məlumat yoxdur: "Azərbaycana artıq ərəb turistlərinin axını başlayıb. Azərbaycan turizmdən ciddi gəlir götürmə mərhəlesinə qədəm qoyub. Xalqımız da turizme yavaş-yavaş alışmağa başlayıb. Məsələn, ərəb turistləri ilk dəfə ölkəmizə gələndə onların yüksək tonla danışmaları bizdə qıcıq oyadırdı. Amma qalan hərəkətləri normal idi. Onların gelişlerinin Azərbaycanı görmek, burada istirahət etmək arzusundan irəli gəldiyini görmək mümkündür. Ola bilə ki, xarici xüsusi xidmət orqanları, yaxud başqa pozucu qüvvələr bunların bənnini doldurub, nəsə pozucu işlər görməyə təhrik etsinlər. Amma Azərbaycanda hüquq-mühafizə və xüsusi xidmət orqanlarının fəaliyyəti kifayət qədər güclüdür. Əslinde turist dəstələri xüsusi müşahidə altında belli yerlərə gedirlər, belli yerlərdə qalırlar, ölkəmizin görməli yerlərini bu şəkildə gəzirərlər. Onların insanlarla temasları da olur. Xüsusən Bakı şəhərində gəzərkən onları sərbəst buraxırlar. Amma turistlər və bizimkiler bir-birilərinin dillərini bilmirlər. Yəni qarışılıqlı temas qurmaq o qədər də asan deyil. Belə, biz ehtiyatlı olmalı, dövlətçiliyimizi qorunmayıq. Dini zəməndə müxtəlif qarışdırma yaradanlara qarşı barışmaz olmaliyiq. Amma bunnulara görə turist axınının qarşısını almaq, turizmi dayandırmaq düzgün olmaz. Sadece olaraq, bu işdə məsuliyyət daşıyan dövlət orqanları ayıq-sayıq olmalıdır. İlmən verilməmelidir ki, onlar dini baxışlarını ölkəmizdə olan dini baxışlara qarşı qoysunlar. Ondan bir təbliğat vasitəsi kimi istifadə edərək, bir növ qarışılıqlı yaratsınlar. Belə hallar hələ ki bu il baş vermedi. Gələcəkdə də baş verməməsi üçün Azərbaycanın hakimiyyət orqanlarından çox şey asılıdır. Azərbaycana gələn turistlərin çoxu sünni ərebler idilər. Seudiyyə Ərəbistanının təessübkeşi olanlar daha çox idilər. Görünür, bizişm şe mənsubiyətimiz və onların sünni mənsubiyətə daxil olmalarının problem yarada biləcəyini düşünən şeyx bu səbəbdən əndişələnir. Zənnimə, əndişələnmək üçün hələ ki yetərinə faktlar yoxdur. Turizmin inkişafından hələlik narahat olmaga dəyməz".

□ Cavanşir ABBASLİ

Seçkilərdə iştirak müəllimlərin nüfuzunu zədələyirmi...

Etibar Əliyev:

"Müəllimlərə bu cür yanaşmaq doğru deyil, onlar dövlət tədbirlərində hamidən aktiv iştirak etməlidirlər"

Elnaz Eyvaz:
 "Seçki məktəblərdə keçirilməməlidir"

Hər seçki sonrası cəmiyyətdə müəllimlərə qarşı neqativ bir münasibət formalşır. Əsasən məktəblərdə baş tutan, direktor-müəllim heyətinin cəlb edildiyi seçkilər zamanı yaşanan neqativlər, saxtakarlıq halları müəllimlərlə bağlı təssüfatların, fikirlərin də pişləşməsinə səbəb olur...

Bir vaxtlar barəsində "yemek yemir, su içmir" kimi fikirlərin səsləndiyi müəllimlər indi cəmiyyətin bir çox hallarda qıcıq obyektinə çevrilirler. Bayram erəfəsində məktəblərdəki pul-yığma əməliyyatları, test pulu, fond pulu... adı ilə şagirdlər qarşısına qoyulan tələblər də bu qənaətin formalşmasına təsir göstərir. Son nəticədə isə məktəbilər və onların valideynlərində müəllimlərə bağlı xoş olmayan fikirlər yaranır. Ən əsası, məktəbilərdə müəllimin müqəddəs obrazı zədələnmiş olur, hemçinin uşaqların təhsilə maraşını azalır.

Bunun qarşısını nece almalı? Müəllimləri, təhsil işçilərini bu prosesdən hansı formada uzaqlaşdırımlı? Bunun mexanizmini tapmaq üçün nə kimi addımlar atmaq mümkündür?

Təhsil eksperti Etibar Əliyev bu mövzu ilə bağlı müəllif yazısı ilə çıxış edib. Ekspert hesab edir ki, kiminsə əlində bir az qalın olan bülleten görürsə, deyirlər müəllimdir. Amma bütün seçicilər müəllim deyil: "Məntəqələrin qarşısında topa davanın adam Görürsə, deyirlər, müəllimlərdir. Müəllimlər bu cür yanaşmaq doğru deyil. Onlar dövlət tədbirlərində hamidən aktiv iştirak etməlidirlər. Çünkü maarifçilik missiyası onların üzərinə düşür. Daha mühüm məqam: müəllimlər dövlət tədbirlərində niye ürekden iştirak etməsinlər ki? Axi bu dövlət onların qayğısına kifayət qədər qalır. Müəllimlərin emək haqqı mütləmədi olaraq artırılır. Onlara alternativ tədris üçün şərait yaradılır. Avropa standartlarına uyğun məktəbler inşa edilir və s. Böyük Amerika filosu və pedagoqu Con Dyüi "Müəllim və onun dünyası" kitabında yazar: "Müəllimlər ne etməlidir - öz zamanları ölüb keçməli, ya ondan geri qalmalıdır?" Bəlkə də mənqıtlə düşünməyə qabil olan bir kəs sualın məhz bu cür qoyulmasına qarşı çıxa bilər. O deye bilər ki, başqa bir alternativ də mövcuddur: müəllimlər zamanla eyni anda da irəliləyə bilərlər, zamandan geri qalmaq və ya zamandan irəliyə qaçmaq şərt deyil. Düşünməyə dəyər, müəllimin riayət etməli olduğu bu orta yol bütün istiqamətlərdən ən müdrik olanı deyilmə! Ağılabağın fikrə bənzəyir. Lakin o, labüb olan kəsirlərdən əziyyət çəkir. Daha əvvəl də yazılarının birində qeyd etdiyim kimi, dövrümüz öz-özülüyündə birmənali deyil. Bu dövr bir-birinə zidd olan təzadlardan ibaret mozaikanı xatırladır".

E.Əliyev hesab edir ki, bizim müəllimlər zamanla eyni anda irəliləyirlər. Müsahibimizin sözlerinə görə, onlar zamanla eyni irəliliklərinə görə dövrün təlqin etdiyi dəyişiklikləri duymalı və dövlətçiliyin möhkəmənməsi üçün əllərindən gələni əsirgəməməlidirlər.

17 ildir müəllimlik edən Elnaz Eyvaz isə "Yeni Məsəvət" açıqlamasında bir təkliflə çıxış etdi: "Seçki məktəblərdə keçirilməməlidir. Təhsil ocağı yalnız öz üzərinə düşən işə vasitə olmalıdır. Məktəbdən və müəllimdən istifadə etdikcə, bu, belə də davam edəcək. Seçki başqa idarə və müəssisədə keçirilsə də, təbii ki, ordakillardan istifadə olunacaq. Amma müəllim cəmiyyətin bu gününə və sabahına məsuldur, cavabdehdır. Müəllim hörmətdən düşdükçə cəmiyyət məhvə gedir. Təsəvvür edin, şagirdlər öz müəllimləri haqqında deyilənləri və ya ziyanları görür, eşidir. Faciədir bu".

Müsahibimiz hesab edir ki, müəllim seçki prosesində iştirak etməkdən imtina edə və ya etiraz edə bilər: "Amma beş-üç nəfərlər olan işdirmi bu? Hamılıqla etmələri də mümkün görünmür. Çünkü "bu işi" görməkdən xoşal olanlar etiraz edənlərdən çıxdır".

□ Sevinc TELMANQIZI

Tariixçi alimlərə Böyük Qurulus Partiyasının sədri, deputat Fazıl Mustafa arasında günlərdə davam edən qarşidurma səngimək bilmir. Deputatın Səfəvilər tarixi ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlərdən sonra başlayan narazılıq hər keçən gün dərinləşir, təqnidlərlə başlayan qarşidurma artıq təhqiqə keçib.

Hər keçən gün yeni-yeni tariixçi alimlər prosesə qoşulur, F.Mustafa barəsində təqnidlər səsləndirir, bezen təhqirlərə belə yol verməkdən çəkinmirlər. Hazırda mətbuatda və sosial şəbəkələrdə əsl söz savaşı əsassən F.Mustafa ilə həmkarı, Ana Vətən Partiyasının sədri Fəzail Ağamalı və tariixçi alim Dilaver Əzimli arasında gedir. Leyla Hüseynova və Sevinc Məlikzadə kimi xanım tariixçilər, bu qəbildən olan bəzi tariixçilər də deputati sərt təqnid edən alimlər sırasındadırlar.

Barəsində aşağılayıcı fikirlər səsləndirənlərə bağlı "Yeni Məsəvət" a dənışan F.Mustafa onlara sərt cavab verdi: "Tarixə baxışlarda yenilikçi olan insanlardan təpki almadım. Əksinə, dəstək alıq. Tariiximizdə baş verən hadisələr bizə bu günün kontekstində maraqlıdır. Hansı faydalı miras tariximizdə varsa, onun üzərində mühakimə yürütülməliyik. Bu məsələlərdə bir şeyin şahidi oldum ki, mətn oxumaq təbəlliyyi var. Mətndə yazmışam ki, Yaqub Mahmudov yaxşı tarixçidir, gözəl əsərləri var. Amma Azərbaycanda böyük tariixçi yoxdur. Deyirlər ki, onu niye böyük tariixçi kimi qəbul etmirsən? Sizlər qəbul edin, mən ortaya qoysalar əsərlərə, yanaşmalara baxıram. Bunlar yoxdursa, deyə bilmərəm. Problemlərə qarşı qoysduğum alternativ Məhəmməd Əmin Rəsulzadə və onun sistemidir. Amma onlar bağırırlar ki, şah babam, nə bilim şaxsey-vaxsey. Ancaq bu işlərə məşğuldurlar. Rəsulzadənin fikirlərinə istinad edirəm. Müsahibəmdə "Səfəvilər tarixi fəlakətimizdir" cümləsi başlıqça çıxarılb. Bu söz mənim deyil, Əhməd Ağaoğlu unundur. Necə ki, köhnə paltar işə yaramır, tarix də belədir. Biz modern cəmiyyət qurmaq istəyirik, tariximizin sıxıntılı dövründən qurtulmalıdır. Dediklərim budur, yoxsa kimsə kiməsə pərəstiş edirəsə öz şəxsi işidir. Rəsulzadə və onun ailəsi

ile bağlı bir müddət önce mənfi fikirlər səsləndirildi. Hanı bu tarixçilər? Niye reaksiya vermədilər? Orta əsrlərə reaksiya verirsiniz, amma Rəsulzadənin ailəsi təhqir olunanda, susdu-nuz. Parlamentdə bununla bağlı məsələ qaldıranda biriniz dəstək verdiniz? Niye vermediniz? Çünkü sizin real tarix yoxdur. Bu gün Azərbaycanın xilas-karlarından biri, bəlkə də

türübər, ortaya qoysanı bir əsər yoxdur, amma bu günləri bize ağıl öyrətməyə çalışır. Fikirlərimizi qəbul etməyə bilərsən, amma adam kimi polemikaya gir. Deyirəm ki, ən şərəfli tariximiz Rəsulzadə ilə başla-yan tarixdir, biz İrandan qopmuşuq, təzədən bizi ora qaytarmayıñ. Rəsulzadə o qədər böyük zəka sahibi idi ki, Azərbaycan adını ona görə seçdi ki, bir daha

ortaya çıxdı. Direktora yal-raqlanmaq istəyirsiniz, gedin ayaqqabılarını silin. Məndən tələb edirler ki, niye Yaqub Mahmudova böyük tarixçi demirsən? Siz kimsiniz məndən bunu tələb edirsiniz? Siz bədbəxtlər, Toynbii, Modreni, Karlı oxumamışınız. Bir dənə oxumusunuz ki, Toynbii ermənilərin lehine bir cümlə işledib. Onun sivilizasiya ilə bağlı əsərini oxumu-sunuz? Tarixi əzberləməkə

Fazıl Mustafadan tariixçi alimlərə

Sərt cavab: "Siz bədbəxtlər..."

Deputat onu ittiham edənlərə elə sözələr dedi ki...; partiya sədri ilə alimlərin davası daha da qızışır

"Məndən tələb edirlər ki, niye Yaqub Mahmudova böyük tariixçi demirsən? Siz kimsiniz məndən bunu tələb edirsiniz?"

birincisi Nuru Paşadır. Bunu bir dəfə dile getirmisiniz? Amma gedib XVI əsrənən başa düşməyiblər, çünkü onu oxumurlar".

Deputat bəzi mətbuat orqanlarının bu məsələdə sərgilədikləri mövqeyi də təqnid etdi: "Bəzən media qurumları savadsızlıqdan bu prosesə qoşulurlar ki, tarixçi alimlər Fazıl Mustafanı məğlub etdilər. Məni necə məğlub edə bilərlər? Onlar debat aparmaq mədəniyyətində deyillər. Çok danışan biri var. Mənimlə debata çıxdı, sual verdilər ki, Azərbaycanın qurususu kimdir, mən dirəşdim Rəsulzadə, o da dirəsdə ki, Babəkdir. Bununla necə polemika aparı? İndi də deyir ki, mənimlə debat təşkil edin. Bu savadsızların hansı ilə debata çıxa bilərəm? Yoxsa biri deyir, tarixçi deyilsən, tarixə girişə. Bu məsələlərdə debat mədəniyyətsizliyi də

ış həll olunmur. Deyirlər ki, işimiz Səfəvilərin türk olduğunu sübut etməkdir, mən də deyirəm ki, türkdürər, amma sizin işiniz budur? Dövlət o qədər pul ayırır ki, Səfəvilərin türk olduğunu sübut edəsiniz? Oradan-burdan dissertasiya köçürmək yolu ilə ortaya çıxmışınız. Bunlar Azərbaycanda düşüncə yeniliyinə engeldirlər. Bu xəstələr hələ də düşünür-lər ki, kabinetdə oturub tarixi sübut etməklə işğal olunmuş torpaqları qaytaracaqlar... Diplomum var, sən tarixdən danışma deyirlər. Azərbaycanda bu gün kimə gəldi diplom paylayırlar. İmperiya bizimdir deyirsiniz, gedin İrandan bu gün ərazi tələb edin görüm edirsiniz. Biz bu dövləti rusların hesabına qurmuşuq. İran arealından bizi ayırmışdilar, rus-tatar məktəbləri, Qori Müəllimlər Seminariyasını açmasayırlar, cahil olaraq molla dalınca gedən kütə idik. Rəsulzadə, Üzeyir Hacıbəyov, Əhməd Ağaoğlu harada yetişib? Bunu öyrənin, gec deyil. Mənə dəstək verənlər var, amma deyirlər ki, açıq şəkildə deməkdən qorxuruq, qaragüruhuların elində qalarıq. Kim qorxursa, öz işi, mən qorxmuram. Xalqım üçün düz sözü deməkdən çəkinməyəcəm. Beş nəfər cahil üçün faydalı söz deməkdən qorxmayacam. Bu xəstələr elə bilirlər ki, millət vəkili kimi bunları deyirəm. Sadəcə, araşdırımlarım əsasında fikirlərimi deyirəm. Tarix İnsti-tutunda bu qədər savadsız, tarixdən xəberi olmayan şəxslərin olduğunu bilmirdim".

□ Cavanşir Abbaslı

“1991-ci ildə Azərbaycan müstəqilliyə qovuşunda digər müttəfiq respublikalar da müstəqillik əldə etmişdi. İlk iki il xalqımız, dövlətimiz üçün çox ağır, faciəvi olub. O vaxt hakimiyəti zəbt edən antimilli qüvvələr ölkəmizi faktiki olaraq dağıdırdılar və Azərbaycan xalqı böyük eziyyət içinde, narahatlıq içinde yaşayır-dı”.

Üstündən 23 ildən artıq bir zaman keçdiyi halda İl.Əliyevin keçmişə qayıtmamasının, müxalifəti nə səbəbə xatırlatması barədə müxtəlif fikirlər səslənir. Hətta belə iddialar var ki, dövlət başçısı bununla referendum möncəsi aksiyalar keçirən, da-ha sonra isə referendumun nəticələrini tanımayan qüvvələrə cavab verib. Elçibəy hakimiyəti zamanı baş nazir vəzifəsin-

de azad edilməsi şərti daxil olmaqla, sülh müqaviləsi imzalandırdı və faktiki olaraq, müharibə qurtarırdı. Bundan əlavə, ölkənin inkişafında çox mühüm ehəmiyyətə malik neft müqavilələri 1993-cü il iyulun 1-də bağlanmışdı, artıq müqavilələr hazırlanmışdı. Və ya 1993-cü ilin yayına yaxın iqtisadi sahədə çöküş artıq dayanmışdı, hətta 12 faiz iqtisadi ar-

Prezident unudulmuş müxalifəti niye xatırlatdı?

Pənah Hüseyn: “Bu, əsas siyasi rəqibin yenə də həmin qüvvələr olduğunu göstərir”

Fəzail Ağamalı: “Buraxılmış səhvləri xatırlamadan dövlətçiliyi inkişaf etdirmək olmaz”

Prezident İlham Əliyev Sumqayıtdakı çıxışında belə deyib. 23 il öncəki hakimiyəti kəskin tənqid edən ölkə başçısı bildirib ki, Azərbaycan xalqı AXC-Müsavat cütlüyünün hakimiyətinə cəmi bir il döyüb. “Azərbaycan xalqı AXC-Müsavat cütlüyünün hakimiyətinə cəmi bir il döyüb. Azərbaycan xalqı aparan siyasetə öz dəstəyini verir”, deyən prezident vurğulayıb. İl.Əliyev daha sonra Azərbaycanla təzyiq dilində danışınlar da mesaj verib: “Bizim siyasetimiz milli maraqlar üzərinde qurulub. Bizim siyasetimizin təməlində Azərbaycan xalqının maraqları, milli dəyərlər durur. Bu gün istənilen beynəlxalq forumda Azərbaycan öz sözünü deyir, öz yolu ile gedir. Müstəqillik, ləyaqət yolu ile gedir, heç kim qarşısında gözükögeli deyil, heç kimin diktəsi ilə oturub-duran deyil”.

Ölkə rehbəri onun hakimiyətini tənqid edənlərə aşağidakı cavabı verib: “Mən son 13 il ərzində çalışmışam ki, bu yüksək etimadı öz işimlə, fəaliyyətimlə doğruldum. Şadəm ki, bu gün Azərbaycan doğrudan da dünyada seçilən ölkələrdəndir. Tehlükəsizlik təmin edilir, Azərbaycan xalqı sühl, əmin-amanlıq şəraitində yaşayır, beynəlxalq nüfuz artır, ordu quruculuğu uğurla gedir”.

de çələmiş AXP sədri Pənah Hüseyn AzadlıqRadiosuna açıqlamasından buları deyib: “Ölkəyə azadlıq, müstəqillik qazandırmış qüvvələrə qarşı indiki dövlət başçısının zaman-zaman bu mövqedən çıxış etməsi onun əsas siyasi rəqibinin yenə də həmin qüvvələr olduğunu göstərir. Ölkənin demokratianın əksi istiqamətində inkişafi, hakimiyət strukturlarındaki korrupsiya və respublikanın inkişafını, təhlükəsizliyini təhdid edən məsələlərlə mübarizədə yüksək yene həmin qüvvələrin üzərinə düşür. Çünkü bu qüvvələr Azərbaycan kimi ölkələrdə siyasi xarakter daşıyır. O baxımdan, həm indiki hakimiyətin, həm də bizim demokratik qüvvələrin, daha doğrusu, 1980-ci illərin sonu, 1990-ci illərin evvelindəki qüvvələrin daxili mahiyyətini, siyasi xarakterini və hansının gələcəyə doğru istiqamətləndiyini seçməyə xalqın gözəl imkanı var”.

P. Hüseyn təmsil olunduğu hakimiyətin ölkəni dağıtmaya- da ittihəm olunmasına da reaksiya verib: “Bu dəllisiz-sübətsüz ittihamlar sözən başqa bir şey deyil. Çünkü konkret olaraq, Azərbaycan Xalq Cəbhəsinin hakimiyətdə olduğu bir ildə inqilabi islahatlar həyata keçirildi. SSRİ-nin süqtündən sonra Azərbaycan həqiqətən ciddi böhran yaşayır. Amma biz ölkənin topalanmasına nail olduk. Ən əsası isə erməni işgalini qarşı ciddi direniş davam etdi. Təsadüfi deyil ki, artıq 1993-cü ilin yayında Kəlbəcərin

tim əlde edilmişdi. Manatın o dövrə rus rubluna və dollara olan dəyerinə baxsaq, bir ildə inflasiya, demək olar ki, sabit qalmışdı. Özəlləşdirmə proqramının heyata keçirilməsi, 5 il ərzində olmayan dövlət bütçəsi haqda qanunun ve büdcənin qəbulu, daha sonra torpaq islahatına başlanması, postsovət məkanında ilk dəfə təhsildə test sistemində keçid, milli valyutanın rus rublunu əvəzləməsi və s. sistem xarakteri islahatlar idi. Bu da ölkənin inkişafından ötrüç vacib işlər idi. Tekrar edirəm, İlham Əliyevin dedikləri, sadəcə, sözdür. Məhz indiki hakimiyətin özünün də istirakçılığı olduğu 1993-cü ilin qiyməti ölkəni inkişafdan saxladı. Az əvvəl dediyim kimi, sülh müqaviləsi bağlanmadı, beş rayon işğal edildi, təslimci atəşkes müqaviləsi imzalandı, neft müqavilələrinin imzalanması ilyarım yubandi. Neticədə ölkədə avtoritar rejim formalasdı. Onun ağır nəticələriniindi də hiss edirik”.

AVP sədri, deputat Fəzail Ağamalı isə hesab edir ki, əs-lində ölkə prezidenti məsələnin mahiyyətinə tamamilə doğru yanaşır: “Gərək zamanında baş veren hər şeyi oldugu kimi deyəsan ki, həm tarixlik, həm də dövlətçilik bacımindan əhemmiliyi olsun. Buraxılmış səhvləri xatırlamadan dövləti, dövlətçiliyi inkişaf etdirmək olmaz. Bu baxımdan, cənab prezidentin dedikləri tamamilə onları gəldikdə, onlar bu gün Bakida ofis partiyalarına qeyrib. Belə olan halda hansı feallıqdan danışmaq olar?” □ Cavid TURAN

**Dövlətini güdü edən
siyasi xadim - Peres**

Xalid KAZIMLI

• srafilin sabiq prezidenti Şimon Peres barədə bir defə de yazmışdım - 2007-ci ildə o, prezident seçiləndə. O zaman onun 84 yaşı vardı. 84 yaşlı adamın İsrail kimi bir ölkədə prezident olması gerçəkdə fenomenal hadisə idi. Çünkü İsrail qonşuları ilə permanent münaqişə durumunda olduğu üçün ölkənin prezidentinin, baş nazirinin dinamik, çevik, sutkada 16-18 saat işləməyə qadir olmaları şart idi.

Ancaq ele o vaxt da görünürdü ki, siyasi karyerası İsrail dövlətinin ömründən artıq olan bu şəxs gürmədir və öz prezidentlik müddətində sona qədər çalışacaq. Elə də oldu. Cənab Peres vəzifəsinin tərk etdikdən iki il sonra öldü.

Yəqin ki, Şimon Peres siyasi uzunmürlülüyünə görə dünya rekordsmenidir. Başqa bir siyasetçi göstərin ki, 66 il boyunca ən yüksək postlarda işləsin, bir neçə dəfə hakimiyətə gələsin, müxalifətə keçsin, müxtəlif sahələrdə nazir vəzifələrində çalışın, baş nazirin müavini, baş nazir olsun, nəhayət, prezident seçilsin.

Bələ biri yoxdur. Bəlkə də Fidel Castro kimi bir-iki uzunmürlü diktator tapmaq olar, amma diktatorlar sözün klassik mənasında siyasetçi deyillər, sadəcə diktatordurlar.

Ümumiyyətlə, İsraildə siyasetçilərin karyerası uzun olur. Sabiq baş nazir Ariel Sharon da uzun illər siyasetdə oldu, onun sələfi İshaq Rabin də. Əger sonuncu sui-qəsd nəticəsində öldürülməseydi, bəlkə hələ də siyasetdəydi.

Nadir istisnalar da var ki, israilli siyasetçilər siyasetdən tez getməli olublar. Bu da əsasən onları töretdiyi korrupsiya və sair cinayətlərə bağlı olub. Məsələn, Şimon Peresdən əvvəl həmin vəzifəni tutan Moše Katsav və sabiq baş nazir Ehud Olmert tutduqları postlarda olduqları zaman yol verdikləri qəbahətlər üzündən siyasetdən getməli oldular.

Şimon Peresin 66 illik siyasi karyerası göstərir ki, o, İsrail dövlətinin əsaslarını təhdid edəcək, İsrail xalqına xəyanət sayılacaq əməllərə qol qoymayıb.

İsrail dövlətini güclü edən budur. Bu dövlətin siyasi xadimləri xalqın qarşısında öz məsuliyyətlərini dərk etdikləri və cəmiyyətlə dürüst davranışları, dövlətə və xalqa xəyanət etmədikləri üçün İsrail qüdretlidir. Bu dövlətin mövcud olduğu 70 ilə yaxın bir dövrə bir dəfə də olsun hansıa seçki məntəqəsində saxtakarlıq edilməyib, seckilərə hiylə qarışdırılmayıb.

İsrail dövlətinin nadir dövlətlərindəndir ki, nə zamansa onun baş naziri olmuş şəxslər hər zaman baş nazir sayılır, postlarını tərk etdikdən sonra “baş nazirlər klubu”nun üzvü olur və dövlət üçün əhemmiliyi, məsuliyyəti anlarda mövcud baş nazirə tövsiyələr verir, yol göstərirler.

Onlardan biri də Şimon Peres idi. Bu adam sırr dağarcığıydı, İsrailin qurucusu və asketik (zahidən həyat tərzi keçirən) baş naziri David Ben Gurionun komandasına daxil olduğu gündən təvəfat etdiyi günü qədər ölkəsində, regionda, dünyada baş veren bütün hadisələrin, gedən proseslərin təfərruatını, pərdəarxasını, əsl mahiyyətini biliirdi.

Azərbaycanın geniş ictimaiyyəti Şimon Peresi 7 il önce İsvəçərinin Davos qəsəbəsində keçirilən sammitdə Türkiyənin o zamankı baş naziri Rəcəb Tayyib Ərdoğanla yaşadığı “van minut” qalmaqlaşından sonra tanıdı. Bələ də sərf bu hadisəyə görə çoxlarının ona münasibəti mənfi səciyyəli idi.

Ancaq öz xalqının və dindəşərənin bu şəxsə münasibəti tam fərqlidir.

İsraildə siyasi xadimləri ideallaşdırır, fetişləşdirmirlər. Elə olsaydı, İsrail dövlətini quran şəxs - Ben Gurion müqəddəs elan edilmiş olardı. Sadəcə, İsraildə dövlət xadimlərinə real qiymət verir, qədrlerini sağlamışdır.

Şimon Peres sərt xətt tərəfdarı olan Ariel Şarondan fərqli olaraq sülh və demokratiya tərəfdarıydı, xalqların dinc, yanışı yaşaya biləcəyinə inanırdı. O, ötən il Kiyevdə səsləndirdiyi məşhur çıxışında deməşdi ki, İsrail torpağı dünyanın kiçik bir hissəsidir və din və dil qardaşları olmayan yehudilər bura gələndə, cənubu səhralıq, qərbi bataqlıq və qayaqlıqlardan ibaret olan torpağa sığınaraq dövlət qurmağa başladılar.

Bu gün bizim Qarabağdan da kiçik olan İsrail ona görə dünyının ən qüdretli dövlətlərindən birinə çevrilib ki, onun Ben Gurion, Begin, Peres kimi siyasi xadimləri olub.

Ləğv edilmiş MTN-in Energetika və Nəqliyyat Sahələrində Təhlükəsizlik Baş İdəresinin həbsdə olan sabiq rəisi, general Akif Çovdarovun səhhəti ilə bağlı yaranmış müzakirələr sənədində.

Ədliyyə Nazirliyinin Baş Tibb İdəresinin Müalicə İşinin Təşkili İdəresinin rəisi İftixar Qurbanov mətbuataya açıqlamasında generalın səhhətinin normal olduğunu deyib, Akif Çovdarov ise İ.Qurbanovun bu açıqlamasına qəzəbli şəkildə etiraz edib. 1 sayılı Bakı İstintaq Təcridxanasında saxlanılan Çovdarovun narazılıq və qəzəb dulu məktubu bir neçə gün əvvəl "Yeni Məsəvət"da dərc edilmişdi.

Çovdarovun səhhəti ilə bağlı yaranmış vəziyyətə bağlı generalın vəkili Sadiq Rəsulov musavat.com-a geniş açıqlama verib. Vəkil Çovdarovun səhhəti, həbsdən əvvəlki və indiki durumu ilə bağlı ətraflı məlumat verib.

Müvəkkilinin xərçəng xəstəliyindən əziyyət çəkdiyini və həbsdə saxlandığı hər günün onun həyatı üçün təhlükə olduğunu bildirən vəkil qısa zaman ərzində lazımı tədbirlər görülməyəcəyi təqdirdə Çovdarovun dünyasını dəyişə biləcəyini də istisna etmirdi.

"Çovdarovun üzərində 6 saat 46 dəqiqə əməliyyat aparılıb"

S.Rəsulov əvvəlcə Çovdarovun həbsdən əvvəlki xəstəlikləri ilə bağlı məlumat verib. O bildir ki, müvəkkili 10 ildən artıqdır ürəyində yaranmış problemlərdən əziyyət çəkir və daim həkim nəzarətində olub:

"Çovdarov ürəyində olan problemlərə bağlı 2006-ci ildə Almaniyada "Deutsches Herzzentrum Berlin" klinikasına müraciət edib. Ona "Koronar arteriya xəstəliyi, diffuz skleroz 3 damar xəstəliyi, sol arteriya kökünün stenozu və sol tərəfli qidalanma tipi" diaqnozu qoyulub. Həmin ilin aprel ayında əməliyyat olunub və bir aydan çox stasionar müalicə alıb. Çovdarova görüşəndə o, tənəffüs çatışmazlığından və ürek döyüntüsünün aşağı olmasına və əziyyət çəkdiyini bildirir."

Akif Çovdarov neçə ildir bu xəstəlikdən əziyyət çəkir. Səhhətinin normal saxlaması üçün hər gün səhər və axşam 5-6 kilometr piyada gəzirdi. Həbsdən əvvəl gündə 4-5 dəfə az-az qidalanırdı. Yalnız ev yemekləri yemək onun səhhətini normal saxlayırdı. Boyat yemək onun səhhəti üçün çox ciddi problem yaradır. İndi həftədə bir dəfə evdən yemək getirirlər. Bütün bunlar onun səhhətini daha da ağırlaşdırır. Həbsxana şəraitində çox əziyyət çəkir.

Müvəkkilim səhhətində yaranmış problemlərə bağlı 2011-ci ilin fevral ayında Almaniyada "Vivantes" klinikasına müraciət edib. Ona "C16.0 Kardianın bədxassəli tərəməsi" diaqnozu qoyulub. Bir əməliyyat da həmin klinikada keçirib. 2011-ci ilin may ayında həmin klinikada Çovdarovun üzərində 6 saat 46 dəqiqə çəkən əməliyyat nəticəsində mədəsi amputasiya olundu".

"Akif Çovdarova deyiblər ki, hər an oləbilərsən", vəkilindən generala bağlı açıqlamalar

Vəkil Sadiq Rəsulov iddia edir ki, Çovdarov səhhəti ilə bağlı həbsxanadan azad olunmalıdır: "Məhkumların xəstəliyə görə cəza çəkməkdən azad edilmələri üçün əsas olan xəstəliklərin siyahısı"na əsasən..."

Vəkil qeyd edir ki, Çovdarov həbs edildikdən sonra 11-12 fevral 2016-cı il tarixlərde İstintaq Təcridxanasının Tibb-sanitar hissəsində Səhiyyə Nazirliyinin Elmi-Tədqiqat Kardiologiya İnstitutunun emekdaşları tərəfindən müayinələr keçirilib və ona "Ürəyin işemicik xəstəliyi. Aorta-karonar, şuntlama əməliyyatından sonra vəziyyət, səyrici aritmia, taxsistolik forma" diaqnozu qoyulub.

Sadiq Rəsulov onu da eləvə edib ki, Çovdarov Səhiyyə Nazirliyinin həkim-ekspertləri tərəfindən tibbi ekspertizadan da keçirilib və həmin ekspertizə nəticəsində tərtib edilmiş ekspert rəyində də generalda eyni xəstəliklər aşkar edildiyi göstərilib.

Çovdarovun həbsdə qaldığı müddət ərzində səhhətinin ağırlaşdığını deyən vəkil vurğulayıb ki, müvəkkili döş qəfəsinə dəkili ağırlardan, halsızlıqdan, baş gicəllənməsindən, ürek döyünməsindən daim şikayətlərir.

"Bu, onun ölümünə belə səbəb ola bilər"

Çovdarovun əziyyət çəkdiyi xəstəliklərin onun həbsxanadan çıxarılmamasına əsas yaratdırı gəyən vəkil bunları eləvə edib: "Məhkumların xəstəliyə görə cəza çəkməkdən azad edilmələri üçün əsas olan xəstəliklərin siyahısı"na əsasən ürəyin işemicik xəstəliyinə və ürəyin ritm pozğunluğu xəstəliyinə düşər olmuş məhkumlar belə dərhal cəza çəkməkdən azad edilirlər. Lakin Çovdarov təqsirləndirilən şəxs olduğu halda, yəni barəsində qanuni güvəsini almış məhkəmə hökmü ilə təqsiri sübütə yetirilmədi-

yi halda qanunsuz və əsəssiz olaraq həbsde saxlanımaqla xəstəliyi kəskin şəkildə ağırlaşdırılır ki, bu da sonda hətta onun ölümüne belə səbəb ola bilər".

Vəkilin sözlərinə görə, Çovdarovun səhhətinin ağır olması ilə bağlı əldə edilən bütün məlumatlar sübut kimi vəsatət əsasında iş materiallarına əlavə olunub.

Çovdarovun səhhətinin ağırlığını sübut etməyə çalışan vəkil deyir ki, bununla bağlı Gürcüstan və Türkiyədə tanınmış həkimlərin də rəyini öyrənib: "Müvəkkilimin səhhəti ilə bağlı Gürcüstan və Türkiyənin ixtisaslı həkim-mütəxəssislərinə sorğular vermişəm. Sorğulara cavab olaraq Türkiyənin Avrasiya Universiteti Səhiyyə Xidmətləri üzrə Peşəyönümlü Ali məktəb Direktoru, Ümumi Cərrahiyə Mütəxəssisi Dos.Dok.İsmail Hakkı Ocak və müavin Dos.Dok.Osman Yıldızlar tərəfindən verilmiş cavab məktubunda qeyd edilir ki, mədə və qida borusu xərçəngindən əziyyət çəkən xəstələr eməliyyat olunsalar belə ömrü ləri çox qısa, 2-3 il olur. Rəyde yazılır ki, həmin xəstəyə baxmaq çətin olur. Bu səbəbdən də yalnız evdə nəzarət altında baxılmalı və ürek xəstəlikləri ilə bağlı xəstənin kardioloq nəzarətində saxlanması təmin edilməlidir. Çovdarovun saxlanıldığı yerde isə həkim-kardioloq yoxdur. Bu da onun həyatı üçün təhlükədir.

Avropa elmi Gürcüstan Milli Seksiyasiının sədri, tibb elmləri doktoru, professor, akademik Q.Çaxunaşvili tərəfindən də sorğuma verilmiş cavab məktubunda Çovdarovun xəstəliklərinin xroniki xəstəliklər qrupuna aiddir. Hazırda onun müalicəyə ehtiyacı var. Müalicəsi isə ambulator qaydada saxlanıldığı müəssisənin Tibb Sanitar hissəsində davam etdirə bilər.

İkinci qoyulan sual isə cavabsız qaldı. Bildirildi ki, Akif Çovdarovun həbsxana şəraitində saxlanılıb-saxlanılmaması sualının həlli məhkəmə-tibbi ekspertizası komissiyasının səlahiyyətinə aid deyil. Ekspert komissiyası suali cavablandırımaqla yanaşı, həmin sualın hansı komissiyanın və qurumun cavablandırımaq səlahiyyətində olduğunu da göstərmədi. Tərifində Səhiyyə Nazirliyinə resmi sorğu ilə müraciət olunaraq canlı şəxsin məhkəmə-tibbi ekspertizasını zamanı ekspertizaya təqdim edilmiş şəxsin xəstəliyinin ağırlıq dərəcəsinin müəyyən edilməsi və həmin şəxsin sağlamlıq durumunun həbsde saxlanmasına imkan verib-ver-

nin keçirilməsi barədə istintaq qarşısında vəsatət qaldırsın da, ancaq cinayet işinin ibtidai istintaqın yekunlaşmasına baxmayaraq vəsatətimə bu günədə cavab verilməyib.

Sadiq Rəsulov əlavə edir ki, Çovdarov hər görüşündə sehhəti ilə bağlı ona məlumat verir: "Müvəkkilimlə apardığım söhbətlər zamanı deyir ki, onu müayinədən bütün həkimlər xəstəliyinin ağır - IV dərəcədə olduğunu və her an ürəyin dayana biləcəyini deyirlər".

"Həbsxana şəraitində çox əziyyət çəkir"

Müvəkkilinin indi sehhətinin daha da ağır olduğunu qeyd edən vəkil Çovdarovun sağ qalması üçün daimi

həkim nəzarətində olmasının vacib olduğunu söyləyir:

"Həkim-kardioloq tərəfindən Akif Çovdarov bir neçə dəfə müayinə olunub. Lakin onun müayinəsinin nəticəsinə dair sənədlər Çovdarovun xəstəlik kitabçasında yazılmır. Həkim-kardioloq deyir ki, müayinənin nəticələri ilə bağlı sənədləri İftixar Qurbanova vermişəm. Bele çıxır ki, bu sənədlər İftixar Qurbanova çatanan dan sonra itir. Akif Çovdarovun xəstəlik kitabçasında olan bütün məlumatların surətini almışam. Oradan görünür ki, Çovdarov bu günə qədər cəmi 5 dəfə həkim-kardioloq tərəfindən müayinə olunub. Ancaq İftixar Qurbanov müşahibəsində Akif Çovdarovun hər həftə həkim-kardioloq tərəfindən müayinə olunduğunu bildirir. Xərçəng xəstəsi olmasına baxmayaraq Çovdarov həkim-onkoloq tərəfindən cəmi 1 dəfə, may ayında ekspertiza zamanı müayinə olunub. O vaxtdan keçən müddət ərzində Çovdarovu heç bir həkim-onkoloq müayinə etməyib. Halbuki biz Baş Prokurorluğunun, Penitensiar Xidmətə de defələrlə müraciət edərək, Çovdarova öz vəsaiti hesabına həkim-onkoloq tərəfindən müayinə olunmasına şərait yaradılmışını xahiş etmişik. Bu onun qanunla nəzərdə tutulan hüququdur.

Cinayət işinin materialları ilə tanış olarken isə vəsatət qaldırıldı ki, Çovdarovun sehhəti gün ərzində 1000-1200 səhifəlik materialla tanış olmaq imkanı verir, ya yox? İstintaq tərəfindən bize İftixar Qurbanovun imzası ilə məktub təqdim olundu ki, Çovdarovun sehhəti tam yaxşıdır və onun bütün gün ərzində dayanmadan cinayət işinin materialları ilə tanış olmasına heç bir problem yoxdu. Halbuki həmin gün ümumiyyətə heç bir həkim Çovdarovu müayinə etməmişdi. Bəs belə bir qənaətə necə gəlmək olar? Yenə sual edirəm ki, eğer Çovdarovun sehhəti normaldırsa, niyə tibb-sanitar hissədə saxlanılır? Bu suali cavablandırımaq lazımdır. Əgər İftixar Qurbanovda Çovdarovun sehhəti ilə bağlı məlumat yoxdur, məndə olan bütün məlumatları və sənədləri ona təqdim edə bilərəm".

Yazıcı adları çəkilən hər bir şəxsin mövqeyini dərc etməye hazırlıq.

□ İlkin MURADOV

Dollar kreditləri ilə bağlı yaranmış problem iki ilə yaxındır ki, davam edir. Bu müddətde hökumət problemin həlli istiqamətində heç bir iş görməyi. Əksinə, problem daha da ciddiləşib və geri qaytarılmayan kreditlərin həcmində kəskin artım olub. Ekspertlər devalvasiyaların yaratdığı problemin hökumət tərəfindən həll edilməsinin vacib olduğunu vurgulayırlar. Çünkü devalvasiyanın səbəbkəarı və qərarı verən hökumətdir; bəzi banklar və vətəndaşlar isə qurbanlardır...

rin bir qismini üzərənə götürsünlər. Nazir, sadəcə, banklara kömək etmək istəmir. Çünkü problemlə kreditlərin eksəriyyəti onsuza da artıq batıb və heç vaxt qayitmayacaq. Düzdür, banklar hədə ilə, məhkəmə ilə və sair yollarla qaytarmağa cəhd edir, amma eksəriyyəti qayitmayacaq. Nəticədə bir sıra bank çökəcək. Maliyyə naziri də onlara kömək etmir. Düzdür, bir sıra borclu da əziziyət çökəcək. Amma nazir onlara görə banklara kömək etmək istəmir. Beynəlxalq Banka və "Bank Standard'a isə ona görə kömək

zəmanəti ilə Mərkəzi Bankdan bu məsələnin həlli üçün kreditlərin celb edilməsinə səbəb olub. Bununla belə, hesab edəm ki, məsələnin banklarla müştərilərin öhdəsinə buraxılması çıxış yolu deyil. Çünkü artıq aydın ki, problemlə kreditlərin böyük hissəsinin qaytarılması mövcud olan çətinliklər daha da dərinleşməkdədir və son nəticədə yene də öz məsuliyyətsiz kredit siyaseti sebəbindən çökməye məhkum olan banklar onsuza da çökəcək. Aydın məsələdir ki, sərt monetar siyaset çərçivəsində, işgüzər fəaliyyətin zəifləməsi,

yektiy müəyyenləşdirilməsi, kredit şərtlərinin yumşaldılmasına, əmanətlərin sigortalanmış hissəsinin qaytarılmasından, problemlə kreditlərlə bağlı vəziyyətləri kritik olan bankların lisensiyyətlərin ləğvindən ibarət olmalıdır. Çünkü hər hansı bankda problemlə kreditlərin kritik səviyyədə olması, həmin bankın fundamental olaraq təşkilatı və idarəetmə baxımından fealiyyətinin düzgün qurulmamasının göstəricisidir.

Kredit şərtlərinin yumşaldılması və sigortalanmış əmanətlərin qaytarılmasına

"Dövlətin dollar kreditlərinə sahib çıxmaması bank sistemini çökdürə bilər"

Əkrəm Həsənov: "Problemlə kreditlərin eksəriyyəti onsuza da artıq batıb və heç vaxt qayitmayacaq"

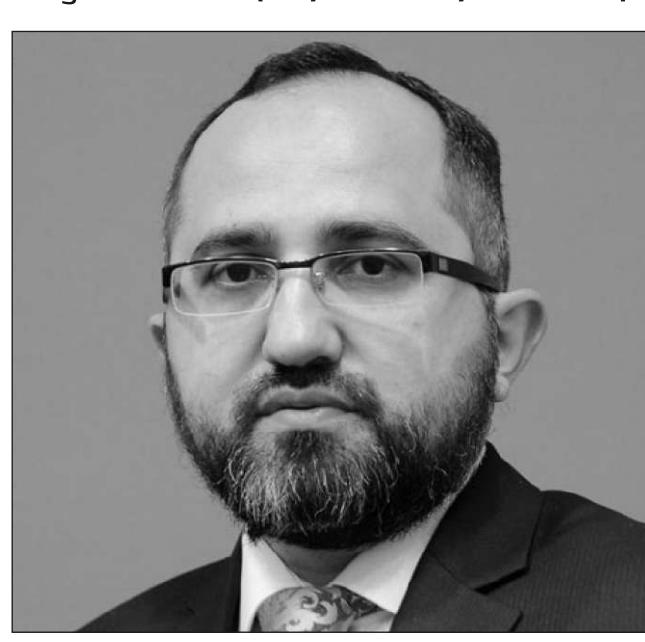
Son olaraq maliyyə naziri Samir Şərifov dövlətin vətəndaşlara yardım etməyəcəyini bildirib: "Hökumət bank sektorunda baş vermiş problemlərlə əlaqədar bir sıra tədbirlər görüb və görməkdədir. Bu tədbirlərdən biri banklarda əmanəti olan əmanətçilərin məraqlarının qorunmasıdır. Bilişiniz ki, "Əmanətlərin tam siğortalanması haqqında" Qanun qəbul olundu və qüvvəyə mindi. Onu da bilişiniz ki, Əmanətlərin Sığortalanması Fondunda vəsait çatmadıqda, belə hallar artıq baş verib, Mərkəzi Bank bu fonda kredit verib və o kredit dövlət əmanəti təqdim olunub. Dövlət zəmanəti vermək üçün Maliyyə Nazirliyinə selahiyət verilib. Bu da dövlətin əmanətçilərə verdiyi dəstəkdir. O ki qaldı xərici valyutada kreditləri olan şəxslərə dəstəye, bu, borca lan və borcverən arasında olan münasibətləre bağlıdır. Biz hər iki tərəf - həm əmanətçi və kredit borcu olanlar üçün narahatiq, lakin biz bunlardan birinə yardım etdik, digər tərəfə yardım etmək dövlətə çətin olacaq. "Dövlət öhdəliyi öz üzərinə götürür" demək asandır. Lakin bunun üçün maliyyə imkanları olmalıdır. Biz anlamalıq ki, krediti borcu olan məhdud sayda insanların öhdəliyini bütün cəmiyyətin, yəni vergi ödəyicilərinin üzərinə qoyuruq".

Ekspert Əkrəm Həsənov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, problemlə kreditlərin qayitmayacağı artıq aydın: "Samir Şərifov əvvəllerə dəyirdi ki, dövlət borclulara kömək etməlidir. Banklar ötən illər ərzində xeyli gelir əldə edib, indi də buyurub zərə-

edir ki, dövlət bankıdır və iri bankdır, çoxsə, bütün sistem çökəcək".

Ekspert borcluların etməli olduğunu da diqqət çəkib: "Borclular banklara qarşı kütləvi məhkəmə iddialarına başlamalıdır. Məsələn, Ukrayna təcrübəsi göstərir ki, bu halda banklar çoxsaylı məhkəmə prosesi aparmağa qadir olmadıqdan real güzəştlərə gedir və bank sahibləri zərərlə tez barışır. Hətta banka əlavə pul da verirlər ki, güzəşt edə bilsin. Bizim insanlar isə möcüze gözleyir. Möcüze olmayıacaq, göydən 3 alma düşməyəcək. Almanın əkmək lazımdır əvvəlcə".

Ekspert Elşad Memmedov isə musavat.com-a deyib ki, ölkədə problemlə kreditlərle bağlı veziyət mürəkkəbdər: "Maliyyə nazirinin son bəyanatından belə nəticə çıxır ki, problemlə kreditlərin həlli məsəlesi banklara müştərilərin öhdəsinə buraxılıb. Yəni hökumətin maliyyə blokunun bu istiqamətdə hər hansı bir principial qərar qəbul edəcəyi gözlənilmir. Əslində ölkənin bank sektorunda veziyət çox mürekkebdər, bankların bir çoxunun maliyyə durumu kritik veziyətdədir. Maliyyə nazirinin problemlə kreditlərle bağlı son bəyanatı da məhz bununla izah olunur ki, bankların problemlə kreditlərle bağlı güzəşte getməsi bank sektorunun əhəmiyyətli hissəsinin çökmesinə səbəb ola bilər. Bundan başqa, kreditlərin qaytarılması banklarda yerləşdirilən əmanətləri təhlükə altına qoyur. Belə ki, artıq əmanətlərin siğortalanmış hissəsinin kompensasiyası belə müvafiq fondun vəsaitlərinin tükənməsine və hətta Maliyyə Nazirliyinin

"Vətəndaşların kütləvi şəkildə məhkəməyə müraciət etməsi bankları güzəştlərə sövq edə bilər"

kredit götürənlərin gəlirlərinin azalması fonunda problemlə kreditlərin qaytarılmasında müsbət dinamikanı gözləmək olmaz. Eyni zamanda nəzəre alımlıdır ki, ilin sonuna doğru manatın məzənnəsi zəifləyəcəyi təqdirdə dollar kreditləri ilə bağlı veziyət daha da mürekkeblişə bilər. Belə olan halda məsələnin həlli üçün maliyyə sektoruna cavabdeh olan qurumlar tərəfindən principial qərarların qəbul edilməsi zəruridir. İlin əvvəlində Maliyyə Bazalarına Nəzarət Palatası əsasən ele bu növ problemlərin həlli üçün yaradılıb. Fikrimcə, bu istiqamətdə görülməsi məqsədə uyğun olan əsas tədbirlər bankların müstəqil auditinin aparılması, real maliyyə durumu kritik olan banklarda kənar idarəetmənin tətbiq edilməsi, problemlə kreditlərin ümidsiz hissəsinin ob-

geldikdə isə ekspert qeyd edib ki, bu məsələlərin həlli üçün resurs bazası kimi ilk növbədə həmin bankların aktivləri, sonra isə dövlət resursları çıxış etməlidir: "Fikrimcə, böyük ehtimalla müstəqil audit o bankların və onların sahiblərinin aktivlərinin bəyan etdiklərindən xeyli dərəcədə artıq rəqəmlərlə ifadə olunmasını göstərəcək. Bununla yanaşı, qısa müddədə bankların

kredit siyasetinin məsuliyyəti şəkildə həyata keçirilməsi üçün real mexanizm hazırlanıb tətbiq edilməlidir. Bu istiqamətə kompleksli və sistemi tədbirlərin həyata keçirilməsi həm əhalinin sosial müdafiəsi, həm ölkədə maliyyə sektorunda nizam-intizamın bərəqərə olması və banklara inəmin müəyyən dərəcədə bərpa edilməsi üçün zəruridir".

□ Röya RƏFIYEVƏ

"Qurd ola bilmədik, qoyun kimi yaşayaq..."

Hüseyinbalı SELIMOV

Neyləmek olar? Bəxtəvərlik də gəlmir-gəlmir, gələndə də durub lap birdən, sanki qəfil zəng kimi gəlir... Adam az qalır, lap ağlım itirsən - bəxtəvərliyin xoş tərəfi kimi, bu tərəfi də vardır... Ele bil dəhşətli dərəcədə soyuq qışdan mülayim yaya düşürsen, sümüklerin qızır, ağzını açıb ürəkdolusu əsnəyir və tərəmiz havanı ciyərlərinə çəkirsen...

Qərəz, nə başınızı ağridim, şanlı referendumun sonuncu bülleteni qutuya atılıb-atılmamış həm hakimiyət, həm də müxalifət adamları qayıtdılar ki, bu vaxta qədər səbr etmisiiniz, bir azacıq da səbr edin, bəs ölkəni yaxın vaxtlarda çox böyük və ciddi dəyişikliklər gözləyir...

Bunun üçün hakimiyət adamları qapı-bacaları vurub evlərimizdə sakitcə oturub gözləməyi, müxalifətlər isə yorğan - döşəklərimizi də özümüzə götürüb onların mitinqinə yollanmayı tövsiyə etdilər...

Amma mən heç birinə, nə buna, nə də ona inanıram. Hər şeydən əvvəl bu hakimiyətə inanıram. Ona görə ki, indi ne 1993-cü ildir, nə də mən o vaxtkı sadəlövh və enerjili gəncəm. Artıq yaşı adamam, yalanlardan da az-çox baş çıxara bilər. Çox gözəl bilər ki, ölkə hara gedir.

Sadəcə, bu haqda heç kim ucadan danışmağı sevmir, hamı özünü elə göstərir ki, sanki bu ölkədə yaşananların və baş verənlərin onlara heç bir dəxli yoxdur. Həm də bizim bu hakimiyət adamlarına elə gelir ki, diskussiya, müzakirə yoxdursa, siyasetdə polifonizm qeybə çəkilib, hər bir şeyi deyə bilərlər. O gün baxıram, telekanalların birində jurnalist deyir ki, ABŞ-da son bir neçə ildə polisə qarşılardırma ölen qaradərilişin sayı Suriyada son bir neçə ildə ölenlərin sayından da çoxdur...

Nə deyə bilərik bu konteksde? Heç nə! Gəlin, birçə anlığa susaq və bunu həqiqətə yas saxlamaq üçün edək, çünkü həqiqət bu ölkədə lap çoxdan, ən azı düz iyirmi üç il bundan əvvəl olub...

"Susaq" dedim, bir məsələ də yadına düşdü. Bəs total zor və yalan mühitində insanlığımız neçə saxlayaqla? Bilirsinizmi, zorla və yalanla hesablaşmaqla olar və buna görə adımı çox da qınamazlar. Gütümüz çatmır de! Nə edə bilərik?..

Amma hamımız bir şeyi edə bilərik. Zora yarınmağa və yardımçı olmaga, ona dəstək verməyə çalışmayaq. Heç olmasa, bunu edək... Bu, elə də çətin məsələ deyildir. Əslinə qalsa, cətində, özü də çox çətində. Başaşağı cəmiyyətdən, hər şeylə razılışan çoxluqdan - toplumdan təcrid olursan, bütün karyeranın, perspektivinin üstündən xətt çəkilir, öz vətənində lap dönüb əcnəbi olursan.

Hərçənd, burada əcnəbi sözü de yaramır. Ona görə ki, əcnəbinin haradasa normal heyati var, elə burada da onunla bir azca hesablaşır ve çəkinirlər. Bizişə heç həşərat (söze görə üzr istəyir və qınamamağını rica edirəm!) yerinə qoymurlar...

Amma nə etmək olar? Ən azı bu yolla insanlığımızı azca da olsa, qoruyub saxlaya bilərik. Bilərəm, eksəriyyət qaydaqan ki, nəyimizə lazımdır bu cür insanlıq?.. Burada bir letifä yadına düşür. Bəli, İvanı komsomola qəbul edirlər. Deyirlər ki, əsl komsomolcu içməməli və çəkməməli, şəxsi heyatın dənədən çox partiya və cəmiyyət haqqında düşünməlidir. Axırda da qayıdlılar ki, Vanya, sən həyatını partiya və vətən uğrunda qurban verərsənmi? İvan dərhal, düşünmədən cavab verir ki, əlbəttə də verərəm, belə bir həyat mənim nəyimə lazımdır ki?..

İndi bizim də hər birimiz həyatımızı çıxəklənən monarxiya uğrunda, Qafqazın lider dövləti naminə qurban verməyə hazırlıq, çünkü yumşaqca desək, bu həyat nəyimizə lazımdır? Amma bize hətta bu şansı verən de yoxdur...

Daha bir detal yadına düşür. Bir ziyalımız bir dəfə çox gözəl demişdi. Bəli, demişdi ki, yanmağa nə var ki, ən azı şölen görünür, vay o güne ki, səni oduna çevirir və nə vaxtsa yandırmaq üçün bir künçə tullayırlar...

O ki qaldı bizim müxalifətin çağırış və vədlərinə, bunu da çox görmüşük. Daha hansı mərhələ qalib ki?..

Qeyri-partokrat, "sexovşik" kommunistlərin dövrünü, demokratların birçə illik nakam hakimiyətini və əski komunistlərin qurduğu 23 illik "demokratik" avtoritarizm mərhələsini gördük... İndi hansı mərhələdir, bu məsələni məndən də yaxşı bilirsiniz! Qərəz, daha hansı mərhələ qalib ki!

Bütün mərhələlər adlanıb-keçilib. Ona görə də xalqı boş yerə məşğul etmeyin. Xalq çox mühüm və həm de vacib bir məsələ ilə - yaşamaqla məşğuldur. Onu bu cür vacib və mühüm işdən ayırmayın. Lap müəllifini və dəqiq məzmununu unutduğum bir şeirdə deyildiyi kimi: "... Qoyun yaşayaq! Qurd ola bilmədik, qoyun kimi yaşayaq!.."

Səfəvilər və Düvalye

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

MSK

sədri Məzahir müəllim referendumun nəticələrini açıqlayanda bir rəqəmdə gülməli nəticə almışdır, elə alınmışdı guya seçkide 100,4 faiz seçici iştirak edibdir. Müxalifətlər bunu söz eledilər, məzələndilər.

Doğrudan da, hansısa seçkiyə hamı gəlsə, bu 100 faiz olacaq, bəs 100,4 nədir? Bəlkə ölürlər də səs verib?

Bu, mənim yadıma sovet dövrünü saldı. O vaxt planı artıqlaması ilə yerine yetirmek dəb idi, göründün hansısa rayon pambıq planına 120 faiz, başqa rayon üzüm yığımına 130 faiz əməl edibdir, elə o saxta rəqəmlər SSRİ-nin evini yıldı, axırdı hamı ancaq rəqəm istehsal edirdi, məhsul qəhətə çəkilmüşdi. Boş dükanlara düzülen növbələrin uzunuğu 15 müttəfiq respublikanın sərhədi boyda olurdu, yalan olmasın. Həmin vaxt hansısa rayonumuzda müəllimlər də qaza gəlib planı artıqlamasıyla yerinə yetirməyi düşünürler və mərkəzi qəzetə belə məlumat gedir ki, rayon məktəblilərinin dərslərdən elə qiymət almaq planı 110 faiz yerinə yetmişdir. Məlumat qəzətdə çıxır və lətifəyə çevrilir, çünkü rayondakı bütün uşaqlar bütün fənnlərdən "5" qiymət alsalar bu, uğur faizini 100 faiz edə bilər, burda heç cür 110 faizə çıxməq mümkün deyil. Gərək bəzi uşaqlara "6", "7" yazasan.

Ancaq indiki halda müxalifətin Məzahir müəllimə gülməsi yersizdir. Çünkü dünya təcrübəsində daha fantastik rəqəmlər olub. Örnək üçün, Afrikada Liberia adlı banan dövləti var, 1927-ci ildə Çarlı King adlı bir ulu öndər 234 min səs toplayaraq onun prezidenti seçilibdir. Halbuki, Liberia adlı həmin vaxt cəmi 15 min nəfər seçici varmış! Çarlı King müəllim müxalifəti də boş əllə buraxmayıb, öz rəqəbinə 9 min səs yazdırıbdır. Liberia adlı bu "seçki" tarixdə en saxta seçki kimi Ginnesin rekordlar kitabına düşübdür.

Bəs Məzahir müəllimin o kitabda hansıa əməli var mı? Deyəsən yoxdur. İşləmək lazımdır. Respublikamızı, Azərbaycan həqiqətlərini dünyada tanıtmalıdır. O zaman dünya xalqları da begemota baxmaq üçün Liberia adlı əvəzinə gəlib bizim camışlarımıza tamaşa edərlər, aeroportda isə şürə yazıb vurarıq: "Liberiya-Azərbaycan, bir millet-iki dövlət!". Hətta özümüzü yaxşı aparsaq, bir də gördün Sabirabadda qarız kollarında banan-zad bitdi.

Sözləşmiş, Haitinin "Ata Dok" ləqəbli diktatoru Düvalye müəllimin də tarixi bir seçkisi olubdur, yazım, zəhmetkeşlərimiz yadda saxlaşın, istəsəniz ah çəkin, "ey gidi dünya, bizim hələ Haitiye çatmağımıza gör neçə il var" deyin.

1957-ci ildə Düvalye hakimiyəti ələ keçirəndən sonra milləti qırıb-çatıb, 1961-ci ildə isə guya parlament seçkisi keçirib. Silahlı əsgərlərin nəzarəti altında xalq onun istədiyi siyahı üzrə deputatxanaya səs verib. Bu zaman bülletendə çox xırda xəttle "Düvalye prezident" sözü də yazılmış, uzun sözün qisası, parlament seçkisi bitəndə xalqa bəyan ediblər ki, siz həm də prezidenti seçmisiniz, xəbəriniz olsun! Əladır, eləmi? Ancaq bu hələ "jurnaldır". Papa Dok-un Haiti camaatına göstərdiyi en yaxşı məzhekə 1964-cü ildə olub. Həmin il Düvalye özünün ömürlük prezident olmasına səsə qoyub, bu zaman seçki bülletendə bir cümlə yazılmış: "Siz Düvalyenin ömürlük prezident olmasını isteyirsizsiniz?" Cavab qrafasında isə ancaq "hə" yazısı varmış! "Yox" variantı bülletendə ümumiyyətlə göstərilməyi! Şədevdir. Unudulmaz seçkidir.

Siz də deyirsiniz Kamilxan xala elə getdi, xanlıq quruşlu belə geldi, ay İslahat olacaq, vay inqilab olacaq, nə bilim nə... Bekarsınız, vallah. Hələ bir qrup deputat qırığı-zad var, Sabunçuda seçcisinin problemini həll edə bilər, Səfəvilər dövründəki şaha ilişir. Oğurladığı qızılların qorxusundan başını qaldırmır, qızılbaşları müzakirəyə çıxardır.

"Rusiya-Ermənistan müttəfiqliyinin getdikcə daha da möhkəmənəsi və dərinleşməsi Azərbaycan üçün olduqca xoşgəlmez hadisədir".

Politoloq Şahin Cəfərli Rusiya-Ermənistan hərbi əməkdaşlığının genişlənməsini, Rusiyadan Ermənistan səməsini qorumaqla bağlı sənədi təsdiqləməsini "Yeni Müsavat" a şərh edərkən belə dedi.

nistan parlamenti bu ilin iyundan bu müqaviləni ratifikasiya edib. İndi isə sənədin Rusiya tərəfindən ratifikasiyası üçün prosedurlar başlayıb. Bunlar Rusiya-Ermənistan hərbi müttəfiqliyi çərçivə-

"Azərbaycandan xoş təssüratla ayrıram"

Elmar Məmmədyarov səfir Alper Coşqunu diplomatik fəaliyyətinin başa çatması

münasibətilə qəbul edib Azerbaycanın xarici işlər naziri Elmar Məmmədyarov Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Alper Coşqunu diplomatik fəaliyyətinin başa çatması münasibətilə qəbul edib.

XİN-in mətbuat xidmətindən musavat.com-a verilən məlumatda göre, Azərbaycandan xoş təssüratla ayrıldığını qeyd edən səfir Alper Coşqun diplomatik fəaliyyətinin uğurla həyata keçirilməsi üçün ona göstərilən dəstəyə görə Azərbaycan hökumətinə, o cümlədən Xarici İşlər Nazirliyinə təşəkkürünü bildirib.

Nazir Elmar Məmmədyarov Azərbaycanla Türkiye arasında olan qardaşlıq və dostluq əlaqələrinin dəha da dərinleşməsində oynadığı mühüm rəla görə səfir Alper Coşquna təşəkkür edib və iki ölkə arasında siyasi, iqtisadi, mədəni, humanitar və digər sahələrdə qarşılıqlı faydalı və hərtərəfli əməkdaşlığın genişləndirilməsində Alper Coşqunun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirib.

Görüşdə Azərbaycan və Türkiye arasında əməkdaşlığın bütün sahələrdə qardaşlıq və strateji müttəfiqlik prinsipləri əsasında yüksələn xətt üzrə inkişaf etdiyi vurğulanıb, ikitərəfli əməkdaşlığın regionda və onun hüdudlarından kənarda sülh və inkişafın təmin olunmasına xidmət etdiyi qeyd olunub. Üçtərəfli formatda əməkdaşlığın vacibliyi qeyd olunaraq, bu xüsusda Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə, Azərbaycan-Türkmenistan-Türkiyə və Azərbaycan-Iran-Türkiyə mexanizmlərinin əhəmiyyəti qeyd olunub.

Elmar Məmmədyarov bir daha məlum dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısının alınmasında şəhid olanların doqmalarına və qardaş Türkiye xalqına başsağlığı verib. O, Azərbaycan və Türkiyənin daim bir-birinin yanında olduğunu vurğulayıb.

Nazir səfir Alper Coşquna gelecek diplomatik fəaliyyətdə uğurlar arzu edib.

Rusiya Ermənistanın Türkiyə və İranla olan sərhəd xəttinin mühafizəsini öz üzərinə götürüb. Rusiya Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı çərçivəsində də Ermənistanın təhlükəsizliyinə təminat verib".

□ Cavid TURAN

Türkiyə bizim bölgədə Rusiya ilə qarşı-qarşıya gelmeyecek

Şahin Cəfərli: "Yaranmış vəziyyət onu tələb edir ki, iki qardaş ölkə arasında bu mövzuda məsləhətləşmələr aparılsın"

Ekspertin sözlərinə görə, bu faktorun işgal altındaki ərazilərimizi azad etmək imkanları məhdudlaşdırıldığı, ümumən Azərbaycan dövləti üçün çəkindirici amil olduğunu etiraf etməliyik: "Məsələn, Qarabağda mührəbə başlasa, biz Ermənistana hər hansı təhdid yarada bilməyəcəyik, işgalçi ölkənin her hansı hərbi obyektiనə zərəbə endirmək mümkün olmayacaq, çünkü işgalçi möhəkəm müqavilə-hüquq bazası ilə Rusiyaya bağlanıb və onun qoruması altındadır. Savaş başlayarsa, Ermənistana Azərbaycanın hər hansı dövlətlə və ya hərbi blokla Ermənistana-Rusya herbi müttəfiqliyinə bərabər səviyyədə integrasiyaya gedəcəyinə inanıram, ən azı yaxın perspektivdə".

Ş.Cəfərli bildirdi ki, bu barədə danışarkən ilk növbədə hər kəsin ağlinı Türkiyə gəlir: "Əlbətə ki, Türkiyə ilə bütün sahələrdə güclü əməkdaşlığı var, amma əməkdaşlığın hərbi aspekti hələ müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlməyib. İki-tərəfli və çoxtərəfli əsasda Azərbaycanın təhlükəsizliyinə heç bir təminat yoxdur. Rusiya ilə münasibətlərinin pisleşdiyi dövrde Türkiyə Moskvanın öz nüfuz dairesi hesab etdiyi postsovət məkanında, o cümlədən Cənubi Qafqazda fəal siyaset yeritməye başlamışdı. Münasibətlər düzəldikdən sonra isə Türkiyənin siyasetində ehtiyatlılıq hiss olunur. Bu sə-

sində atılan addımlardır. İki ölkə arasında vahid HHM sisteminin yaradılması Rusiya'nın MDB çərçivəsində birləşmiş hava hücumundan müdafiə sistemi yaratmaq planının tərkib hissəsidir. Rusiya'nın siyaseti Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı məkanında regional princip əsasında yaradılan HHM sistemlərinin integrasiyasına hesablanıb. Bu regional sistemlər (Şərqi Avropa, Mərkəzi Asiya və Qafqaz) Rusiya'nın nəzarətində vahid HHM sistemini əmələ getirəcək. Müqavilə Ermənistana Rusya Hava-Kosmik Qüvvələrinin (HKQ) imkanlarından istifadə etməyə imkan verəcək, bura Rusya HKQ-nin peyk sistemindən istifadə etmək də daxildir".

Bu mənədə Ş.Cəfərli hesab edir ki, Ermənistana istəsə, Moskvanın razılığı əsasında Azərbaycana və Türkiyəyə qarşı kəşfiyyat məqsədilə bu peyk sistemindən yararlanıb: "Hətta sənəd formal baxımdan Rusiya-Ermənistən əməkdaşlığı çərçivəsində nüvə silahının tətbiqinə də imkan verir. Əlbətə ki, belə bir hadisənin baş verməsi real deyil, amma müqavilədə bu da var və biz bunda bilməliyik. Təsadüfi deyil ki, Ermənistən müdafiə naziri Seyran Ohanyan parlamentdəki müzakirə zamanı bu sənədin ölkə üçün böyük imkanlar açdığını bildirərək, Rusyanın hərbi potensialından, o cümlədən hərbi aviasiyasından istifadə etmək hüququna malik olacaqlarını xüsusi vurğulayıb. Rusyanın 4-cü nəsil çoxfunksiyalı qırıcıları, C-300 sistemləri, radiolokasiya sistemləri və digər hərbi vasitələri Ermənistən təxmin olunmasına xidmət etmək hissəsidir. Azərbaycan bura daxil olmayıb. Rusya prezidenti Vladimir Putin 2015-ci il noyabrın 11-də Ermənistənla birlikdə Qafqaz regionunda birləşmiş regional HHM sisteminin yaradılması barədə müqavilə imzalanması barədə göstəriş verib. Növbəti ay - dekabrın 23-də tərəflər arasında "Qafqaz regionunda vahid təhlükəsizlik çərçivəsində Rusiya Federasiyası və Ermənistən vahid hava hücumundan müdafiə sisteminin yaradılması haqqında" müqavilə imzalanıb. Ermə-

nistan parlamenti bu ilin iyundan bu müqaviləni ratifikasiya edib. İndi isə sənədin Rusiya tərəfindən ratifikasiyası üçün prosedurlar başlayıb. Bunlar Rusiya-Ermənistən hərbi müttəfiqliyi çərçivə-

Bakı-Moskva münasibətlərini zədələyəcək sürpriz təyinat

Gələn ay - oktyabrda "Rusiya NATO"su adlandırılın Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi (KTMT) Təşkilatına yeni baş katib rəhbərlik edəcək. Xəbər verdiyimiz kimi, yeni baş katib qurumun altı üzvündən biri olan Ermenistannı nümayəndəsi olacaq. Bu barədə KTMT-nin hazırlı bas katibi, general Nikolay Borduuya bildirib. Oktyabrın 14-də "Rusiya NATO"sunun İrəvan toplantısında onu erməni əvəzleyəcək.

Yada salaq ki, öncə Bordyuju Ermənistənindən indiki müdafiə naziri, Xocalı hərbi canilərindən olan Seyran Ohanyanın əvəzleyəcəyi deyildirdi. Lakin az sonra Ohanyan bu vəzifəyə getməyəcəyini, belə bir təklif olarsa, imtina edəcəyini bəyan elədi. Siyasi müşahidəçilər görə, onun açıqlaması Ermənistəndən durum və siyasi, konstitusion islahatlarla birbaşa əlaqəlidir. Belə ki, iddialara əsasən, Ohanyan özünü ölkənin növbəti prezidenti kimi görür. KTMT baş katibi postu isə təbii ki, bu yolda ciddi əngəl olardı.

Ancaq o da istisna deyil ki, Seyran Ohanyanın namizədliyi Azərbaycanda qıçıq yaradacağı üçün məqbul sayılmayıb və bunu da onun özü yaxşı bildiyindən qabaqcadan imtina qərarı verib. Hər necə olmasa, Xocalı canisinin namizədliyini KTMT-də Azərbaycana dəst ölkələr olan Qazaxstan, Qırğızistan və Belarus da müdafiə elemelidir.

Bu arada isə erməni KİV-lərində yeni baş katib postuna təzə namizədlərin adı üzə

Qarabağ separatçılarının lideri "Rusiya NATO"sunun rəhbəri ola bilər - söküldü

Qondarma "DQR"ın "eks-prezidenti" Arkadi Qukasyanın namizədliyinə rəsmi Kremlin "dobro" verib-vernəcəyi hələlik bilinmir; "İsgəndər" rakətləri ilə bağlı qalmaqaldan sonra Rusyanın Azərbaycana daha bir pisliyi keçərsə...

çixıb. Bu xüsusda "Qraparak"ının keçmiş müdafiə naziri, nəşri yazar: "Hakimiyət kulularında son vaxtlar belə səhəbətlər gəzir ki, KTMT-nin baş katibi Ermənistən Respublikası-

mizədliyi ilə Rusiya tərəfi də rəzidir, "Milli tərəqqi" partiyasının lideri Vəqarşək Arutunyan olacaq. Onun namizədliyi haqda çoxdan danışılır. Srutunyanın na-

ləcək rakətlərin keçməsindən sonra, rusiyayönlü adam kimi tanınır. Məsələn, Rusiya ilə Ermənistən arasında orta rakətdən müdafiə sis-

getmir. Çünkü "İsgəndər" kompleksi müdafiə üçün yox, hücum üçün - qarşı tərəfin siyasi rəhbərlik və ordunu idarə

Ukraynadakı Azərbaycan diasporu ilə bağlı qalmaqlın yeni təfərrüatları

Xəyyam Həqiqətoğlu: "Təəssüf edirəm ki, azərbaycanlılar bir olmayı bacarmır"

Ötən gün müsavat.com saytında Ukraynada ey ni adda daha bir konqresin yarandığı barədə məlumat dərəcədə edilmişdir. Məlumatda iddia olunurdu ki, yeni təşkilat "Ukrayna Azərbaycanlılarının Birleşmiş Konqresi" adlanır və onun rəhbərliyinə Xəyyam Həqiqətoğlu adlı azərbaycanlı təyin olunub. Konqresin logosu sosial şəbəkələrdə yayılıb.

Yazida həmin qeyd olunub ki, Ukraynada Rövşən Tağıyevin "Birleşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi" adlı təşkilatı ilə Hikmet Cavadovun yaratdığı "Birleşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Diasporu" arasında son vaxtlar qalmaqla yaşılanır. Kiyyevdə Ukrayna Daxili İşlər Nazirliyi qarşısında erməni mənşəli nazir Avakova qarşı olduğurları və öldürülen azərbaycanlılarla bağlı etiraz aksiyasından sonra da bu qalmaqla yeniden alovlanıb, təşkilatlar arasında fikir ayrılığı yaşılanır. Hazırda sosial şəbəkələrdə yeni konqresin sahifəsinin elan olunması da bundan qaynaqlanır. Yazida o da iddia olunub ki, adıqətilən təşkilatlar və başqa, İlqar Abbasovun sədrliyi ilə "Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresi" də fəaliyyət göstərir.

Qalmaqaldan adı hallanan Xəyyam Həqiqətoğlu məsələye aydınlıq getirmək üçün "Yeni Mü-

savat" a açıqlama verib. O, yayılan məlumatların həqiqəti eks etdirmədiyini deyib:

"Ukraynada tek bir təşkilat var, o da əsasən mərhum president Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş, 1996-ci ildən fəaliyyət göstərən "Birleşmiş Ukrayna Azərbaycanlıları Kongresi"dir. Konqresin sədri Rövşən Tağıyevdir, onun da bir ildir ki, müşaviri, müavini menəm. Bizim təşkilatı 20 ildir ki, fəaliyyət göstərir və Ukraynanın 23 regionunun, vilayətlərinin birbaşa sədrlerinin dəstəyi ilə seçilmiş sədr tərəfindən idarə olunur. Konqresin səsli şəbəkədə sahifəsi var idi və bugünlərdə həmin sahifə sadəcə yenilənilib. Yəni deyisən heç ne yoxdur".

Xəyyam Həqiqətoğlu Ukraynada Azərbaycan təşkilatları ara-

Объединенный Конгресс азербайджанцев Украины -

dur. Biz onları bir azərbaycanlı olaraq kənarda qalmamaları üçün dəvət etmişik. Sağlam rəqabət yaxşı haldır, sadəcə təs-

süf edirəm ki, azərbaycanlılar bir olmayı bacarmır. Əslində uzun illərdir ki, Ukraynada bir konqres var idi və işlər də mükəmməl şe-

mərkəzlərinə ilk zərbə endirmək üçün nəzərdə tutulub. Həm də ondan gedir ki, bu komplekslər işğalçı tərəfi danışqlar masası arxasında daha maksimalist mövqə tutmağa, mövcud status-kvonu uzatmağa və kövrək sülh danışqlarını sabotaj etməyə şirnikləndirir.

Üstəgəl, Qarabağ separtatçılarının liderinin KTMT-yə rotasiya qaydasında olsa belə, Ermənistən nümayəndəsinin rəhbər gətirilməsi ilə yanaşı, namizədən personisi da Azərbaycan üçün önemini saxlamaqda davam edir. Bu yerde qeyd edək ki, "İsgəndər" operativ-taktiki rakət kompleksi ilə bağlı qalmaqaldan sonra onsuza da Bakı ilə Moskva arasındada rəsmi səviyyədə özünü bürüzə verilməsə də, sərinlik yaranır. Hətta bəzi təhlilçilər görə, fakt rəsmən təsdiqlənənə Bakı Moskva ilə münasibətlərinə ciddi korrekt edə bilər.

Söhbət tekce ermənilərin əlinə Bakını belə hədəfə ala bil-

Bir şeyi əminliklə söylemək olar ki, "İsgəndər" rakət kompleksləri ilə bağlı qalmaqlaşından sonra Moskvanın Bakıya daha bir pisliyi keçərsə, artıq tərəflər arasında münasibətlər yüz faiz əvvəlki kimi olmayaçaq. Yəqin ki, Bakı qapalı diplomatik kanallarla öz mövqeyini və narazılığını Kremlə çatdıracaq. Bu mənada istisna deyil ki, Rusiya son anda Qukasyanın namizədiyini rədd etləsin.

Belə söylemək üçün əsaslardan biri də bir neçə gün önce Moskvanın "Prezident" hotelində Qarabağ separtatçılarının da qatılacağı toplantıın ləğv edilməsidir. Bu, onu göstərir ki, Rusiya strateji tərəfdəş saylığı Azərbaycanla da əlaqələrə, hər halda, az önəm vermir və ölkəmizin itirilməsini arzulamır. Bundan başqa, Azərbaycan Rusyanın etibarlı silah alicilərindən biridir.

□ Analitik xidmət

kildə gedirdi. Rövşənin Tağıyevin təyinatından sonra işlər daha da yaxşılaşa doğru irəliləyib... İstənilən halda, biz həmin təşkilatla da birgə olmağa hazırıq. Bu barədə onlara təkliflərimiz də olub".

Konqres müşaviri onu da qeyd etdi ki, aksiyadan sonra oğurlanan azərbaycanlılardan biri azad edilib:

"Aksiyadan tam 2 gün sonra bir azərbaycanlı azadlığı buraxıldı. Oğurlanan azərbaycanlılar pul üçün oğurlanmışdır. Lakin həmin şəxs pulsuz olaraq 2 gündən sonra azad edilib. Kimlər tərəfindən də oğurlanması ilə bağlı DİN tərəfindən araştırma aparılır və bununla bağlı bize də məlumat verilecek. Konqresimiz rəsmi şəkildə prezidentə, baş prokurora, baş nazirə müraciətlər edib. Baş nazir də birbaşa olaraq DİN-ə əmr verib və qısa bir zaman ərzində azərbaycanlıların oğurlanması, onlara işğəncə verilməsi ilə bağlı faktların araşdırılması nəzəre götürülüb. Təşkilat sedrinin bununla bağlı şəxsən baş nazirə görüşü olub və bugündə DİN müavini və ya nazirin özü ilə də görüş nəzərdə tutulub".

Xəyyam Həqiqətoğlu son olaraq onu da əlavə etdi ki, İlqar Abbasovun sədrliyi ilə dəha bir konqresin fəaliyyət göstərməsi məlumatı da doğru deyil: "Belə bir konqres yoxdur. İlqar Abbasov Rövşən Tağıyevdən əvvəl təşkilatımızın sədri olub, ondan əvvəl isə Akif Gülməmmədov olub. Onların hər ikisi hazırda konqresində fəaliyyət göstərir".

Yazida adı hallanan qurum və ya şəxslərin də mövqeyini dərc etməyə hazırlıq.

□ Xalidə GƏRAY

Manatın məzənnəsi ilə bağlı yenidən müzakirələr aparılır. Son olaraq Mərkəzi Bankın sədri Elman Rüstəmov bildirib ki, həm qlobal, həm də daxili amillər manatın məzənnəsinə təsir edir. Onun sözlərinə görə, cari ilin 9 ayı ərzində manatın məzənnəsi ilin əvvəli ilə müqayisədə 5 faiz korreksiyaya uğrayıb: "Məzənnə ilə bağlı hər hansı proqnoz vermək çətindir."

Manatın məzənnəsi faktiki olaraq idarə olunan üzən məzənnə rejimi əsasında formallaşdırıb. Bir sıra amillər onun formallaşmasına təsir edir. Xüsusilə neftin qiyməti, tədiyyə balsanın veziyəti və sair amilləri qeyd etmək istərdim. Müəyyən dövr ərzində manatın məzənnəsinə təzyiq güclənmişdi. Lakin biz Maliyyə Sabitliyi Şurası çərçivəsində manatın dayanıqlığını təmin etmək üçün zəruri addım atırıq".

Maraqlıdır, Maliyyə Sabitliyi Şurası çərçivəsində manatın dayanıqlığını təmin etmək üçün hansı zəruri addımlar atılır? Professor Elşad Məmmədov məsələ ilə bağlı musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, manata təzyiqlərin artacağı şübhəsizdir: "Mərkəzi Bankın sədrinin Maliyyə Sabitliyi Şurası tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində milli valyutaya təzyiqlərin aradan qaldırılmasına dair verdiyi açıqlama ilə bağlı bildirmək istəyirəm ki, hökumətin iqtisadi bloku tərəfindən milli valyutaya təzyiqin azalmasına yönəlmış tədbirlər ilk növbədə Neft Fondu və Mərkəzi Bank tərəfindən bazara çıxarılan dollar təklifinin müəyyən dərəcədə artırılması olub. Həmçinin idxlə əməliyyatlarının azaldılması, dövriyyədə olan manat küt-

"Manata təzyiqlərin artacağı ehtimalı yüksəkdir"

Professor Elşad Məmmədov: "İqtisadi bloka daxil olan qurumlar strateji yanaşma göstərməlidirlər"

ləsinin sixiləsi, nəzərdə tutulmuş bir sira investisiya layihələrinə aid xərclərin dayandırılması kimi tədbirlər görülüb. Bu addımların qismən makroiqtisadi effekti hazırda ölkədə müşahidə olunur. Lakin həmin addımların dayanıqlı effektindən təessüf ki, səhəbet gedə bilməz. Çünkü milli valyutanın məzənnəsinin formallaşmasına təsir eden fundamental amillərlə bağlı tendensiyalar dəyişmir. Bu tendensiyalar bir tərəfdən xarici faktorlarla, yəni dünya bazlarında neftin qiymətinin ölkə iqtisadiyyatı üçün qeyri-məqbul səviyyədə olması ilə, digər tərəfdən isə milli iqtisadi sistemin strukturunu ilə bağlıdır ki, buraya kapital axınının, idxləndirilən yüksək səviyyədə olması və digər amillər daxildir. Bu baxımdan, yaxın aylarda manata təzyiqlərin artacağı ehtimalı yüksəkdir. Hesab edirəm ki, dayanıqlı şəkildə milli valyuta ya təzyiqlərin azalması üçün ilk növbədə ölkədən kapital axınının qarşısı maksimum şəkildə alınmalıdır, heç olmasa daxili bazın təmin olunması baxımdan ölkədə real sektorun inkişafı təmin edilməlidir. Eyni zamanda ölkəyə alternativ dollar axını kanalları inkişaf etdirilmeli, idxlə əvəz edə bil-

cək sahələrdə real şəkildə müsbət dinamikaya nail olunmalıdır. Öks halda, sırf sərt pul siyaseti ilə, manat kütlesinin azaldılması ilə, rezervlərin tükənməsi hesabına müəyyən məhdud çərçivədə dollar təklifinin artırılması hesabına manatın məzənnəsinin möhkəmləndirilməsi, orta və uzunmüddəli perspektivdə qeyri-mümkündür. Öksinə, real sektorun maliyyə resurslarına çıxışına qoyulan məhdudiyyətlər işğüzar fəallığın azalmasına səbəb olaraq, ölkədə həm daxili bazarın təmin olunması, həm ixrac potensialının diversifikasiyası, həm də işgüzar mühitin zəifləməsi və istehlak hacmlərinin azalması nəticəsində ölkədən kapital qacığının artması baxımdan zərərlidir. Nəzərə almaq lazımdır ki, her bir iqtisadi sistemdə dayanıqlı maliyyə sabitliyinin bünövrəsi da-

yarıqlı ve rəqabətqabiliyyəti real sektorun inkişafıdır. Buna görə də iqtisadi bloka daxil olan qurumlar strateji yanaşma göstərməli və makroiqtisadi tənzimləmə siyasetində real sektorun inkişafını prioritət kimi qəbul etməlidirlər".

Ekspert Samir Əliyev isə qeyd edib ki, maliyyə naziri və baş bankı manatın durumu ilə bağlı qısa olsa da maraqlı açıqlamalar veriblər: "Bu açıqlamalardan aşağıdakı nəticələr gəldim: Manatın üzən məzənnəyə nəzəri olaraq keçib, məzənnə sərt şəkildə idarə olunur. Manatın mövcud məzənnəsi real deyil, bazarın öhdəsinə buraxılsara, daha da aşağı düşür. Hökumət kəskin devalvasiyaya imkan daxilində getməyəcək, ancaq yumşaq devalvasiya davam etdiriləcək. Manatın məzənnəsi tədiyyə balansının veziyətinə uyğun tənzimlənəcək. Mərkəzi Bankın pul kütlesini

artırmaq niyyəti yoxdur. Hətta bu baş versə belə, digər alətlər vasitəsilə, məsələn, depozit hərəc ilə bazara yol tapmasına imkan verməyəcək. Dövlət büdcəsinin xərcləri getdikcə kiçilməkdə davam edəcək. İdxal müxtəlif üsullarla məhdudlaşdırılacaq. Əhaliyə kreditlər üzrə güzəştər olmayıcaq. Burada yeni fikirlər yoxdur, ekspertlər həmişə bu fikirləri səsləndirib. Maliyyə kapitanlarının fikirlərində isə ehtiyatlılıq kifayət qədər sezildirdi, xüsusən də manatın məzənnəsinə münasibətdə. Ancaq Mərkəzi Bankın rəhbərinin "məzənnə ilə bağlı hər hansı proqnoz vermək çətin"dir", - fikrinə rəğmən maliyyə nazirinin manatın möhkəmlənəcəyi ilə bağlı ümidiñdiricili fikri diqqətdən kənarda qala bilməzdi. Əslində maliyyə naziri də bunun ancaq bir sıra şərtlər daxilində mümkülünü qeyd edib. O şərtlər isə hazırlı yoxdur. Ona görə də eyforiyaya qapılıb manatın bahalaşacağıni gözləməyə dəyməz. Çünkü manatın bahalaşmasını şərtləndirən amil yoxdur. Yegane sərt olan nefitin bahalaşması həle ki real görünür. Bütün şərtlər manatın ucuzaşacağını diqət edir".

□ Röya RƏFIYEVƏ

Bankların gələcəyi - bağlanması, yoxsa birləşmə?

Rəsmilər bəzi bankların sağlamlaşdırılacağını deyir, ekspertlər isə əksinə...

Ölkə bankları ilə bağlı vəziyyət mürəkkəb olaraq qahr. Son olaraq maliyyə naziri Samir Şərifov bildirib ki, Beynəlxalq Bankın sağlamlaşdırılması prosesidir. Lakin proses olduqca mürəkkəbdür: "Sağlamlasdırma proseduru dünya praktikasında qəbul olunmuş prosesdir. Dövlət bankının sağlamlaşdırılmasını öz üzərinə götürüb və əsas məsələlərdən biri də əmanətçilərin maraqlarıdır. Sağlamlasdırma prosesinde dəyişmiş makroiqtisadi şərait nəzərə alınmalıdır. Sağlamlasdırma prosesinin əsas məqsədlərindən biri də odur ki, biz bu bankı bir qədər kiçitməliyik. Xarici öhdəliklər qaytarıldıqdan sonra bankın həm aktivləri, həm də passivləri ciddi şəkildə azalacaq". S.Şərifov eləvə edib ki, yekun nəticədə bank sağlamlaşdırıldıqdan sonra özəlləşdirilməyə hazır olacaq.

Mərkəzi Bankın idarə Heyətinin sədri Elman Rüstəmov isə bildirib ki, "Bank Standard" QSC-nin sağlamlaşdırılması naşa başlanılb və bütövlükde digər bir dövlət bankı vasitəsilə Mərkəzi Bank əhəmiyyətli likvidlik verib. Onun sözlərinə görə, hazırda bu proses davam etdirilir.

Iqtisadçı ekspert Qadir İbrahimli musavat.com-a açıqlamasında bildirib ki, proseslər Maliyyə Bazarlarına Nəzərat Palatasının iradəsindən kənarda baş verir: "Çünki Azərbaycanda bankların özü neft pulları üzərində qurulan

banklar idi. Gelirleri neft pulları hesabına formallaşmış banklar idi. Təbii ki, ölkənin geliri azaldıqca banklar da pis duruma düşdülər. Təsəvvür edin, ölkə bankları 10-a yaxın əməliyyat həyata keçirirlər. Ancaq müasir bank sistemində 1000-ə yaxın bank xidmətləri var. Həmin xidmətlər Azərbaycanda tətbiq edilmir. Yəni Azərbaycanda bankların böyük əksəriyyəti primitiv esaslarla xaricdən aşağı faizlə kredit cəlb edib, yüksək faizlə ehaliyə həmin krediti satmaqla məşğul olub. Bu səbəbdən də bank sektoru inkişaf etməyib. Yəni bank sektourunda İslahatlar gedəcək. Hesab edi-

asılıdır. Əger hazır olacaqlarsa, bu, birmənalı şəkildə bankların sayına təsir göstərəcək. Ona görə də Palata, həm Mərkəzi Bank liberallaşma prosesine hazır olmalıdır. Bankların birleşdirilməsinə nail olmağa çalışmalıdır.

Mərkəzi Bank birləşən banklar üçün daha güzəştli şərtlərlə kreditlər versin. Həmin bankların mərkəzləmiş kreditlərə çıxış imkanlarını artırınsın. İkincisi, birləşmə prosesinin süretləndirilmesinin təsviq edilməsi üçün daha məqsədəyindən ki, İslahatlar üçün müəyyən güzəştər tətbiq olunsun. Mərkəzi Bank və Palata hökumət qarşısında bununla bağlı məsələ qaldırıbilər. Vergi Məcəlləsinə də bunun daxil edilməsi mümkündür. Bu da bankları təşviq edə bilər ki, banklar birləşmədə maraqlı olsunlar".

V.Bayramov qeyd edib ki, eyni zamanda birləşmiş bank üçün idarəetmə ilə bağlı Mərkəzi Bank tərəfindən korporativ idarəetmənin tətbiq edilməsi istiqamətində yardımılara keçilə bilər: "Çünki bu gün birləşməyə mane olan səbəblərdən biri bankların mənecmentində olan çatışmazlıqlarıdır. İdarəetmədə problemlər var. Ona görə də korporativ idarəetmə və şəffaf idarəetmə ehtiyac var. Bu istiqamət də yardım olduqca vacibdir. Yəni bank sektoru nə qədər şəffaflaşacaqsa, nə qədər idarəetmə mexanizmi təkmilləşəcək, banklar o qədər müflis olmağa deyil, birləşməye meylli olacaq".

□ Röya RƏFIYEVƏ

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətlı mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistan paytaxtında keçirilən hərbi paraddan sonra işgalçı ölkə açıq-aydın eyforiya içərisindədir. Xüsusilə də Rusyanın İrəvana "İsgəndər" tipli operativ taktik raket sistemlərini bağışlaması aprel töq-quşmalarından sonra ağır mənəvi-psixoloji gərginlik içərində olan erməniləri xeyli dirçəldib.

Arzu Nağıyev

İlk günler məsələ ilə bağlı susmağa üstünlük verən Rusiya tərəfi artıq müxtəlif səviyyələrdə məsələnin detallarını açıqlamağa başlayıb. Rusyanın İrəvandı səfiri İvan Volkin deyib ki, ölkəsi 200 milyon dollarlıq güzəştli kredit çərçivəsində Ermənistana silah satışına başlayıb. Virtualaz.org xəbər verir ki, səfiri Rusyanın Ermənistana "İsgəndər-M" operativ-taktiki raketləri vermesini dəşər edib. Səfiri bildirib ki, bu fakt Rusiya-Ermənistən müttəfiqiyyinin xarakterini göstərir. Səfiri İvan Volkin "İsgəndər" in satışının elde olunmuş razılışmaya uyğun aparıldığı ve bunun Rusiya ilə Ermənistən arasında "müttəfiqlik və qardaşlıq" anlamına gəldiyini deyib. Bununla da Rusiya səfiri Kremlin Ermənistən siyasetini tam açıqlamış olub. Görünür, rus səfiri İrəvandı səfirlərin yay aylarında olduğu kimi bir daha erməni etirazçılar tərefindən yumurta "atəş" nə tutulmaması üçün bu sayaya açıqlama verib. Rusiya "İsgəndər" ləri İrəvanda nümayiş etdirməklə həm NATO-ya ünvanlı xəbərdarlığını çatdırmış oldu, həm də Ermənistəndəki etirazları səngitmək üçün fəsətdən yararlandı. Hənsi ki, in-diyyədək Rusiya "İsgəndər" raketlərini heç bir ölkəye ixrac etməmişdi və bu, bir ilkdir. Rusiyalı səfirin "hər şey plana uyğun olaraq gedir" sözleri Kremlin işgalçını müdafiə üçün bütün addımları atmasından xəbər verir. Qeyd edək ki, 2015-ci ilde iki ölkə arasında imzalanan sazişə görə, Rusiya Ermənistənə ondan silah alması üçün 10 illik müddətə 200 milyon dollarlıq kredit verib. Bu saziş çərçivəsində Rusiya Ermənistəna "Smerç" reaktiv-yaylım atəş sistəmləri, TOS-1A "Solntse-pok" odsاقanları və digər silahlar verməyə razılaşıb. Deməli, Rusiya əslində görüntüsü yaratmağa xidmət edən 200 milyonluq krediti əsas tutaraq Ermənistəni özünün silah arsenalına əvvərmişdə, bununla da həm Qarabağ məsələsinin dinc yolla çözülməsinə engel olmaqdə, həm də bütövlükdə bölgənin təhlükəsizliyinə təhdid yaratmaqdə davam edəcək.

"İsgəndər" in nümayişi ardılarda Rusyanın Ermənistənə birgə Hava Hükumundan Müdafiə sistemi qurmağı resmi ləşdirməsi Azərbaycanı müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri ndə bir daha diqqət yetirməyə sövq edir. Onu da unutmayaq ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının oktyabrın 14-de keçiriləcək toplantısında qurumun baş katibi vəzifəsi Ermənistən nümayəndəsinə həvala olunacaq. Aprel mühərribəsindən sonra Ermənistənə stimul veren daha bir hadisə baş verəcək ki, bu da ermənilərin aqressiyasının artmasına, cəbhədə davamlı təxribatların tərediləməsinə səbəb ola bilər. Azərbaycan ordusunun vurduğu zərbələrdən sonra özünü itirən Serj Sərkisiyanın bugündərə yənə də yüksək tonla danişmağa başladığını görürük. Erməni prezidenti çox uzağa gedərək çıxışlarının birində Qarabağ "Ermənistən ərazisi" adlandırb. Görünür, Azərbaycan növbəti dəfə işgalçı ölkənin rəhbərini aprel döyüşlərini xatırlatmalı olacaq və buna ciddi şəkildə hazırlığı müşahidə etməkdəyik. Sentyabrın 27-də Bakı Ekspo Mərkəzində "ADEX 2016" ikinci Azərbaycan Beynəlxalq müdafiə sərgisi çərçivəsində Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ilə müdafiə sənayesi naziri cənab Yavər Camalov arasında Silahlı Qüvvələrin yerli istehsal olan pilotsuz uçuş aparatları ilə təmin edilməsi barədə anlaşma memorandumu imzalanıb. Rəsmi məlumatə göre, sənədə əsasən Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin müəssisələrində istehsal olunan yüzlərlə yen iñ kamikadze tipli "Zərbe" və keşfiyat-müşahidə xarakterli pilotsuz uçuş aparatları yaxın vaxtlarda Silahlı Qüvvələrin is-tismarına veriləcək.

"Həzirdə 125 məməlumatın üzərində təcrübə konstruktur işləri aparılır. Prioritet layihələrdən hava-her, hava-hava və yer-her raketləri üzərində iş aparılır". Bunu da müdafiə sənayesi naziri deyib. O qeyd edib ki, 280 km məsafədə ballistik

ölkəmizin imkanlarını də-yərəndirib hazırlı durumdan ehtiyat edən ermənilər də var. Musavat.com xəbər verir ki, "Məlumatlı vətəndaşlar birlüyü" təşkilatının rəhbəri Daniel Ioann-nisan "Iragir" saytında yazıb ki, "Ballistik raketlərin yayılma-sının qarşısının alınması haq-qında" Haqa konvensiyasına görə Ermənistənə sadəcə 300 km-lıq hədəfləri vura biləcək raketlər verile biler. "Ermənistən"ın en yaxın nöqtəsindən isə Bakı 395 km uzaqlıqda yerləşir.

Qarabağ

Ermənistanın "İsgəndər" inə qarşı, Azərbaycanın "qənatlı bomba" ləri

İşgalçılara verilən hərbi dəstək Bakını alternativlər axtarmağa vadardır; politoloq: "Rusya-Ermənistən razılışması Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin danışqlar yolu ilə həll edilməməsi üçün atılan addımlardır"

raketlərin texnologiyasının ardılarda Rusyanın Ermənistənə birgə Hava Hükumundan Müdafiə sistemi qurmağı resmi ləşdirməsi Azərbaycanı müdafiə və təhlükəsizlik məsələləri ndə bir daha diqqət yetirməyə sövq edir. Onu da unutmayaq ki, Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının oktyabrın 14-de keçiriləcək toplantısında qurumun baş katibi vəzifəsi Ermənistən nümayəndəsinə həvala olunacaq. Aprel mühərribəsindən sonra Ermənistənə stimul veren daha bir hadisə baş verəcək ki, bu da ermənilərin aqressiyasının artmasına, cəbhədə davamlı təxribatların tərediləməsinə səbəb ola bilər. Azərbaycan ordusunun vurduğu zərbələrdən sonra özünü itirən Serj Sərkisiyanın bugündərə yənə də yüksək tonla danişmağa başladığını görürük. Erməni prezidenti çox uzağa gedərək çıxışlarının birində Qarabağ "Ermənistən ərazisi" adlandırb. Görünür, Azərbaycan düşmənin "İsgəndər" təhdidlərinin qarşılığında özünün arsenalında olanların cüzi hissəsinə nümayiş etdirir. Ancaq söz yox ki, ölkəmizin silah arsenalında Türkiye, İsrail, Pakistan istehsalı olan daha dəhşət saçan silah-sursatlar var. Son məlumatə göre, Türkiye'nin "Roketsan" şirkəti aldığı sifariş əsasında "Qasırga T-300" reaktiv sistemlərinin Azərbaycana verilməsini başa çatdırıb. (APA) Məlumatə göre, həm 2015, həm də 2016-ci illərdə Azərbaycana "Qasırga T-300" reaktiv sistemlərinin satıldığı açıqlanır. Qeyd edib ki, "Qasırga T-300" sistemi 300 mm-lıq raketlərlə təchiz olunub və 150 km məsafədə hədəfi vurur.

Polioloq Arzu Nağıyev isə hesab edir ki, Rusyanın Ermənistənə hava məkanını qoruma-sı yeni bir məsələ deyil: "Türkiye və Ermənistən sərhədinin məhz Rusiya NATO sərhədi olmasını səbəb deyil, bəhanə getirərək daima bu məsələni qabardır. Həzirdə isə artıq müqavilə ilə məsələni leqallaşdırın Rusiya bununla Azərbaycana da ismər yollayıb. Bütün bunların hamısı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin danışqlar yolu ilə həll edilməməsi üçün atılan addımlardır. Lakin mühərribədən də çəkinirlər. Çünkü Azərbaycan buna da hazırlıdır. Təsəsüf ki, beynəlxalq normalar çərçivəsində qəbul edilmiş qərarların icra mexanizminin olmaması və Ermənistənən bundan istifadəsi münaqişənin həll edilməməsinə xidmət edir. ATƏT-n Minsk Qrupunun həmsədrələri də bayanat-

larla kifayətlənlərlə". A.Nağıyevin fikrincə, Sərkisiyan öz hakimiyətinin ömrünü uzatmaq üçün müxtəlif sərsəm bayanatlar verir: "Dağlıq Qarabağ separatçılara verdiyi müstəqillik sözünü yerinə yetirməməsi cəza ilə neticələnə bilər ki, bunu da tez-tez işğal olunan ərazilərə seferler etmək kompensasiya edir. Məlumudur ki, regional məsələlərdə Rusiya və Türkiye arasında həll edilməyən məsələlər həddən artıq çoxdur. Bu, Türkiyənin NATO üzvü olmasından başlayıb, Suriya məsələsində, Ermənistən,

Qeyd edək ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin oktyabr ayında Türkiyə səfəri gözlənilir. (APA) Kremlin sözüsü Dmitri Peskov açıqlama verib. "Hürriyet" qəzetinin məlumatına görə, Türkiyə Birjalar Birliyinin sədri Rifat Hisarcıoğlu V. Putinin Türkiyəyə oktyabrın 11-də səfər edəcəyini açıqlayıb. Səfərin məqsədi Türkiye-Rusya Birgə İqtisadi Komissiyasının iclasında iştirak etməkdir. Şübhə yoxdur ki, ikitərəfli görüşlərdə Türkiyə sərhədlərində yerləşdirilmiş "İsgəndər" raketləri ilə bağlı da

Dağlıq Qarabağ, Azərbaycan məsələsində davam edir. Rusiya regionda nüfuz sahibi olmaq üçün hər bir addımı atır, təşəbbüsələ almağa çalışır, lakin bunun hamisini herbi müdaxile ilə bağladıq üçün Qərb onu qəbul etmir. Rusiya belə etdikcə sanksiyalarдан xilas olma məsələsi getdiqəcə azalır. Buna görə də Azərbaycan öz müstəqil siyasetinə güvenməli və təbii ki, Türkiye ilə hər cür tərəfdəşligini, eməkdaşlığını möhkəmləndirməlidir.

Sentyabrin 27-də Milli Televiziya və Radio Şurasının növbəti iclası keçirilib, rəqəmsal yayma keçidlə bağlı mövcud vəziyyət müzakirə olunub. İclasda Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 20 sentyabr 2016-ci il tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında informasiya cəmiyyətinin inkişafına dair Milli Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2016-2020-ci illər üçün Dövlət Proqramı"nın həyata keçirilməsi üzrə Tədbirlər Planının 5.1.7-ci bəndində uyğun olaraq Bakı və Abşeron yarımadasında yerüstü yayılanan ümumölkü TV programlarının analoq yayının 01 noyabr 2016-ci il tarixdən, respublikanın digər bölgələrində yayılanan TV programlarının yerüstü analoq yayının 01 dekabr 2016-ci il tarixdən etibarən dayandırılması barədə qərar qəbul edilib.

Azərbaycan Respublikası ərazisində yerüstü yayılanan TV programlarının analoq TV qəbulediciləri ilə izlenilməsi üçün DVB-T standartına uyğun olan dekoderlərin ("Set-Top-Box"-ları) istifadəsi ilə bağlı məarifləndirmə tədbirlərinin aparılması teleradio yayımçılarına və digər müvafiq qurumlara, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən sahibkarla DVB-T standartına uyğun olan dekoderlərin ("Set-Top-Box"-ları) satışının təşkilinin təmin edilməsi tövsiyə edilib.

Əksər vətəndaşlar isə evlərində olan televiziya ötürücülerinin, xüsusən çanaq antenalarının sinqalları qəbul etməyəcəyindən narahatdır. Bəs görəsən, bu qərarın icrası hansı teleqəbuledicilərin işinə necə təsir göstərəcək?

"Yeni Müsavat"ın bu sənədini "Multimedia" İnformasiya Sistemləri Texnologiyaları

Mərkəzinin direktoru Osman Gündüz cavablandırıb. O bildirib ki, analoq yayının leğv olunmasının çanaq antenalarına hər hansı təsiri olmayacağı: "Çanaq antenaları olanların heç bir problemi olmayıcaq. Əvvəller paralel yayım gedirdi, həm rəqəmsal, həm də analoq yayım. İndi, sadəcə, rəqəmsal yayım olacaq. Burada bir problem var ki, hələ de ölkədə rəqəmsal yayım avadanlıqlarını qəbul etmeyən, sadəcə, analoq yayımı işləyən televizorlar var. Analoqdan imtina edib tam rəqəmsala keçməyin bu problemi çıxır biler. Əvvəller əhaliye dekoderlərin paylanması da nəzərdə tutulmuşdu. Uzun müddət Teleradio Şurası müzakirə etse də, bunun ödəsindən gələ bilmədi. Müzakirə isə bunun üzərində idi ki, rəqəmsal yayımı qəbul edən aparatları olmayanlara dekoderlər paylanmalıdır".

O.Gündüzün sözlərinə görə, bu avadanlıqların qiyməti

Analoq yayının leğvi hansı problemlər yaradacaq?

Rəqəmsal yayma keçiddən sonra hansı televizorlar kanalları tutmayacaq; **Osman Gündüz:** "Çanaq antenaları olanların heç bir problemi olmayacağı"

təxminən 40-50 manat arasında dəyişir. Evində çanaq antenasi və ya kabel televiziyanı olmayanlar analoq yayımla işləyən antenalarını yeni dekoderlərlə əvəz etməli olacaqlar: "Modern olmayan televizorlar bu avadanlıq quraşdırılmaqla rəqəmsali qəbul edə bilər. MTRŞ hökumətə bu barədə

müraciət etdi, uzun yazışmalar getdi, çox güman ki, hökumət bu teklifi dəstekləmədi. Azəminatlı əhaliye bu avadanlıqların paylanmasından imtina olundu. Ancaq bunu zamanında etmek lazımdı. MTRŞ və RİTN zamanında, hökumətin gəlirlərinin yaxşı olduğu vaxtda bu məsələni həll etməli idilər. İndi bündəcə pula azdır və problemlər yaranıb. Bir neçə gün önce hökumət bu istiqamətdə başqa bir qərar verdi ki, rəqəmsal yayımla bağlı ölkəyə getirilən avadanlıqlar müəyyən rüsumlardan, gömrük vergisindən və sairdən azad olunsun. Çox güman ki, o da buna yönəlik bir addım idi. Düşünürəm ki, bu fərmanın icrası bazarda həmin avadanlıqların ucuzaşmasına gətirib çıxarácaq".

Ekspertin sözlərinə görə, xüsusən regionlarda yaşayan əhali analoq yayının leğv edilməsindən əziyyət çəkə bilər: "Bu qərarın icrası zamanı müəyyən problemlər yaşanaçaq. Biz bunu hesablaşmışq. Bəzi insanlarda, xüsusən də regionlarda insanların evindəki televizorlar elədir ki, analoq yayım dayansa, sinqalları qəbul edə bilməyecəklər. Mənçə, MTRŞ monitoringlər aparmalıdır, bu sahədəki problemləri nəzərə almalıdır. Yeni insanların informasiya ala bilməməsi düzgün deyil. Xüsusən dövlət televiziyaları ilə bağlı, hökumətin fəaliyyəti ilə bağlı informasiyaları insanlar almmalıdır".

Rəqəmsal televiziya yayının mahiyyətinə gəlinə, Osman Gündüz vurgula-

dı ki, bu, müasir dövrün tələbidir: "Keyfiyyət, elçatanlıq, eləvə informasiyalar əldə etmək, tezliklərin boşalması baxımından üstünlükleri惆dur. Hədsiz dərəcədə üstünlükleri var. Əger MTRŞ analoq yayımı dayandırıb rəqəmsal yayma keçirsə, burada bir tələskənlik də hiss olunursa, yaxşı olardı ki, normal bir kontent yaradardı. Televiziya kontentinin hazırlanmasına ciddi diqqət yetirildir, buna diqqət ayrılmalıdır. Keyfiyyətli sinqalları qəbul olunacaq programın içinde də nə isə olmalıdır axı... Ona görə də bu tələskənliyə paralel olaraq, elektron resurslarda, televiziyalarda normal milli kontentin də hazırlanmasına diqqət yetirilsə yaxşı olar".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Payız geldi, bulvara alver zəiflədi

Milli Parkdakı əyləncə və iəşə obyektlərində müştəri azalıb, amma qiymətlər...

Pazyaz fəslinin gelişisi, havaların soyuması, yağışlı günlər bulvara üz tutanların sayıni azaldı. İstiyay günlərində istirahət etmək üçün Milli Parka gedən, açıq havada oturub çay içən paytaxt sakinləri indi qapalı məkanlara üz tutur.

Bulvardakı vəziyyətə, qiymətlərlə daha yaxından tanış olmaq üçün yolumuzu bu məkandan saldıq. Əvvəl insan əlindən gəzmək mümkün olmayan parkda indi seyrəklik hökm süründü. Açıq havada fəaliyyət göstərən kafelər, attraksionlar demək olar ki, boş idi. Bulvarda söhbətləşdiyimiz hər kəs payız, qış aylarının gelmesi ilə onların da biznesinin ölüyüünü deyirdilər. Ancaq müştərisizliyə baxmayaqaraq qiymətlərdə heç bir endirim yox idi. Kafelərdən birində ofisiant işləyən Fuad Əlibeyev deyir ki, indi bura gələnlər qapalı məkanlarda oturmaq istəyir: "Müştərilər heç yoxdur desək düzgün olmaz. Gələnlər var. Ərəb turistləri daha çox oturur. Amma bura gələn bir çox insanlar artıq çöldə yox, qapalı yerde oturmaq istəyirlər. Buna görə də biz artıq içərinə səliqəyə salmışıq. Kafeyə bu cür havalarda daha çox cütlükler gelir".

Attraksionda işləyən Nihad Quliyev isə havaların so-

yuması ilə yanaşı, təhsil ilinin başlamasının da alverə təsir etdiyi dedi: "Uşaqlar evvel hər gün gəlirdilər, məktəblər başlayandan sonra ancaq həftə sonları gelir. İndi havalar soyuğu üçün heftəsonu gələnlərin sayı azalıb. Amma buna baxmayaraq, bir nəfər usaq da

olsa, bizim işimiz attraksionu işlək saxlamaqdır. Çünkü buna görə maaş alırıq. Attraksionun qiymətini bahalaşdırmaq və ya ucuzlaşdırmaq bizim ixtiyaçımızdır. Düzdür, payız-qış aylarında attraksionlar gələnlər az olduğu üçün ma-

aşımız da azalır. Bu cür havalarda usaqlardan çox gənclər, tələbələr gələb attraksionu mi-nirlər".

Müsahibimizin dediyi kimi, heç kim olmasa belə qiymətlər ələ əvvəlki kimi qalırı, dəqiqlik az, qiymət baha... Elə attraksionlar vardi ki, 2, 3 dəqiqəsi 1

manat, eləsi də vardi ki, 3 dəqiqəsi 2-4 manat. Əyləncə vasitələri olan 7D Sinema, 8D Tir və Qorxulu Evin qiyməti 1 nəfər üçün 5 manat idi. Payızın bu çatığında gəmiyi minənlərde az da olsa vardi. Ancaq sərnişinlər gəminin ged hərəkət etməsinən də narazılıq edirdilər. İşçilər

isə bunun səbəbini müştəri gözləməklə ilə izah edirdilər: "2-3 nəfərlə necə hərəkət edək? Heç olmasa, 10 nəfər müştəri minsin. Bir azzan, qış gələn gəmilərin hərəkəti demək olar ki, tamamilə dayanacaq".

Fotoqraflar isə yay-qış fərqi olmadan həmişə müştərilərin az olduğunu deyirdilər. Soyuq hava olmasına baxmayaq, əllərinə fotoaparət alıb müştəri səsleyən fotoqraflar vəziyyətdən narazıdır. Adını demək istəmeyən fotoqraf qazanclarının nə qədər olmasına baxmayaqaraq onlara bu pulun 50 faizinin çatdığını dedi: "Bu fotoaparətlər studiyaya aiddir. Qazancımız ne olsa 50 faizini ora veririk. Bəzən elə olur ki, bir nəfər də olsa, şəkil çəkdirən olmur. Amma nə edək, hər gün şəkil çəkdirən olacaq, bize də 3-5 manat pul olacaq ümidi ilə bulvara gəlirik".

Milli Parka üz tutanların sayı azalsada, kiçik köşklərdə, dükanlarda çərəzlərin, suyun və tuğum qiymətində heç bir dəyişiklik yox idi. Gənclərin əksəriyyəti qapalı məkanlara çəkilər də, yaşlı nəslin nümayəndələri havadan sanki zövq alaraq dəniz kənarında gəzisidilər. 63 yaşlı Sərdar İbrahimov bu cür havada gəzmenin sağlamlığı xeyrli olduğunu deyirdi: "İndiki gənclər bir az soyuq düşən kimi qaçıb girirlər isti yerlərə. Onlar soyuğa öyrəşmeyib. Ancaq nə qədər belə soyuq, yağmurlu havada gəzəsələr o qədər sağlam olarlar. Mən qar da yağsa, boran da olsa bulvara həmişə gəlirəm. Məslehet gördüm ki, gənclər də soyuqdan bu qədər qorxmasın".

□ Günel MANAFLİ

Xaçmazda aile dramı - ata oğluna 5 bıçaq vurdu

Xaçmaz rayonunda bıçaqlanma hadisəsi baş verib. Rayon polis şöbəsinin «Trend»ə verilən məlumatə görə, rayon sakini Əzizov Şirinbala Nizami oğlu doğma oğlu Əzizov Nizami Şirinbala oğlunu bıçaqlayıb. Hadisə aile münaqişəsi zəminində baş verib. Ailede baş vermiş münaqişə ata ilə oğlunun davası ilə nticələnib. Heticədə Ə.Əzizov oğlu N.Əzizova 5 bıçaq zərbəsi endirib.

Yaralı vəziyyətdə Xaçmazın ifadəsi alınsa maz rayon Mərkəzi Xəstəxana, saxlanılmayıb. Oğlunu nəsasına çatdırılan N.Əzizovun bıçaqlayan ata ifadəsi alı-həyatını xilas etmək mümkün nandan sonra sərbəst bu-olub. N.Əzizov həzirdə xəstəxanada həkim nəzarətində Hazırda Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsində hadisə ilə saxlanılır.

Hadisəni töredən bağlı araşdırma aparılır.

Kişilər!!! Axırıncı sans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, ne de xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətlə, qısa müddətle və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zeiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impontensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın ve cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vezin böyümesi və ya kiçilmesi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilmesi
- * Qasıq-xayalıqdə sizilti, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilmesi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstələr)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkısfəsizliyi
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerine sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sizanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, quluncların dərmənsiz müalicəsi

Hekimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)

Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Metroya bomba qoyacağı ilə bağlı yalan məlumat verdi, həbs olundu

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində Daxili İşlər Nazirliyinə (DİN) zəng edərək metroya bomba qoyacağı barədə yalan məlumat verməkdə ittiham olunan 1977-ci il təvəllüdü Fəqani İsləmovun cinayət işi üzrə məhkəməsinin hazırlıq iclası keçirilib.

Virtualaz.org saytının xəberinə görə, prosesə hakim Azər Orucov sədrlik edib. Prosesdə təqsirləndirilən şəxsin anket məlumatları dəqiqləşdirilib. Məhkəmənin baxış iclası oktyabrın 5-nə təyin edilib.

Qeyd edək ki, bu ilin fevral ayında naməlum şəxs DİN-ə zəng edərək metroya bomba qoyacağını deyib. 102 xidmetinə daxil olan zəngdən sonra araşdırmalara başlanılıb.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Abşeron Rayon Şöbəsi, DİN-in Abşeron Rayon Polis İdarəesi və Metropolitənə Polis Şöbəsinin birge keçirdiyi əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində zəng edən şəxsin Abşeron rayonunun Saray qəsəbəsində yaşayış, İmli rayon sakini F.İsləmov olması müəyyən edilib. F.İsləmov həbs edilib. Ona qarşı Cinayət Məcəlləsinin 216-ci (terrorçuluq) barədə bilə-bilə yalan məlumat vermə maddəsi ilə ittiham elan edilib.

Prokuror arvadını öldürən şəxsə 19 il həbs cəzası istədi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində qətilə təqsirləndirilən Famil Əhmədovun cinayət işi üzrə məhkəmə istintaqı başa çatıb.

APA-nın məlumatına görə, hakim Rahib Salmanovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamıçı təqsirləndirilən şəxsin cinayətinin tam sübuta yetirildiyini deyib. Prokuror ona 19 illik həbs cəzası isteyib.

Proses oktyabrın 3-də davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, F.Əhmədov münaqişə zəminində həyat yoldaşı Ülvüyə Əhmədovanı çoxsaylı bıçaq zərbələri ilə qətle yetirib.

Səmkir sakini özünü güllələdi

Səmkir rayon sakini özünə odlu silahdan atəş açıb. "Report"un Qərb börosunun məlumatına görə, hadisə rayonun Yeni Həyat qəsəbəsində baş verib.

Belə ki, həmin qəsəbə sakini, 1975-ci il təvəllüdü Fəxreddin Ələddin oğlu Aslanov özünə ov tūfəngindən atəş açaraq xəsarət yetirib. Yaralı dərhal Gəncə Şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasına çatdırılıb və əməliyyat olunub. Xəstəxanadan F. Aslanovun vəziyyətinin ağır olduğu bildirilib: "Yaralı əməliyyat olunub, vəziyyəti ağırdir. O, sağ qolundan yaralanıb".

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

NIKOIL | Bank depozit xəttini yeniləyib

NIKOIL | Bank depozit xəttini yeniləyərək, onu öz müştəriləri üçün daha da cəlbəcidi edib. Yeni depozit xətti NIKOIL | Sabit depozit məhsulu ilə təqdim edilib. Qeyd edək ki, bankın təqdim etdiyi yeni faiz dərəcələri bazarın tələblərinə tam cavab verir və bu gün də gelirliyik və etibarlılığını ən yaxşı birləşməsidir. Depozitlər haqqında ətraflı məlumat almaq üçün (012) 981 qısa nömrəsinə zəng vuraraq və ya NIKOIL | Bankın rəsmi səhifəsinə <http://nikoil.az/az/deposits/d4> daxil olaraq əldə edə bilərsiniz.

Xatırladaq ki, 21 sentyabr tarixində NIKOIL | Bankın səhmdarları Bankın nizamnamə kapitalının 150 mln. manatdaq artırılması baredə elan vermişdilər. Beləliklə, cari ilin oktyabr ayının sonuna dek NIKOIL | Bankın nizamnamə kapitalı 184 mln. 500 min manat təşkil edəcək. Bu xəber NIKOIL | Bankın Azərbaycanın maliyyə bazarında vəziyyətinin sabitliyini və davamlılığını bir daha təsdiqləyir.

Bu gün NIKOIL | Bank əhaliyə milli və xarici valyutada həyata keçirilən hesablaşma, kredit, kart, zamanət, banklararası, sənədli və digər əməliyyatların da daxil olduğu xidmətlərin tam paketini təklif edən universal maliyyə-kredit təşkilatıdır. Bankın bütün məhsulları, aksiyaları və xüsusi təklifləri baredə məlumatı korporativ www.nikoil.az <http://www.nikoil.az/sehifesi> daxil olaraq və ya (012) 981 qısa nömrəsi ilə əlaqə saxlayaraq əldə edə bilərsiniz. Bankın sosial şəbəkədə rəsmi səhifəsinin ünvanı: <https://www.facebook.com/bank.nikoil>

3 uşağı olan hamilə qadın intihar etdi

Qobustan rayonunun Ərəbələşə kəndi sakini İntizar Məmmədova yaşıdagı evdə özünü kəndlərə asıb. Ərəbələşə kənd polis sahə inspektoru Elmir Əliyev publika.az-a bildirib ki, hadisə ilə bağlı araşdırma aparılır: "Qadının intihar sobəti deqiq bəlli deyil. Qadının ailəsi və yaxınları dindirilərək onun intihar etmədiyini, öcəli ilə öldürünү deyiblər. Lakin onların ifadələrində uyğunluqlu olduğuna görə araşdırmlar aparıldı və qadının intihar etdiyi müəyyən edildi. Lakin istintaq davam edir, intiharnı deqiq sobəti bəlli deyil".

Kənd sakınlarının verdiyi məlumatata görə, 1991-ci il təvelüdü İ.Məmmədova bir ildən çoxdur ağıcyerindəki xəstəlik səbəbindən xəstəxanada müalicə olunurdu: "Ağciyərində çırk əmələ gelmişdi, bir ildən çox xəstəxanada müalicə olunub. Belə fikirlər var ki, o, xəstəliyinə görə intihar edib. İntizar intihar edərkən hamilə olub".

I.Məmmədovanın 3 uşağı olub.

Daşkəsəndə kürəkəni ilə mübahisə edən qadın intihara cəhd etdi

Daşkəsən rayonunda kürəkəni ilə mübahisə edən qadın intihara cəhd edib. "Report"un Qərb börosunun məlumatına görə, rayonun Yuxarı Daşkəsən kəndi sakini, 1977-ci il təvelüdü Reyhan Ramazan qızı Ceferova kürəkəni ilə mübahisə etdiyindən sonra evdə olan şirkə turşusunu içərək özünü öldürmək istəyib.

Zəhərlənən qayınana yaxınları tərəfindən Gəncə şəhər Təcili Tibbi Yardım Xəstəxanasına çatdırılıb. Xəstəxanada bildirilib ki, zəhərlənən qadına həkimlər tərəfindən dərhal tibbi yardım göstərilib: "Onun vəziyyəti orta-agirdır".

Faktla bağlı Daşkəsən Rayon Polis Şöbəsində (RPŞ) araşdırma aparılır.

Pxiotrop dərmanlar satan əczaçı saxlanıldı

Bakıda aptekdə güclü təsireddi maddələr aşkarlandı. Daxili İşlər Nazirliyinin metbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumatata görə, Baş Narkotiklər Mührəzə İdarəsi əməkdaşlarının həyata keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Maştağa qəsəbəsinin ərazilində qəsəbə sakini Elnər Hüseynova satıcı işlədiyi aptekdə güclü təsireddi maddə olan 5 ədəd "Pregabalin" kapsulasını satarkən saxlanılıb.

Aptekə baxış zamanı güclü təsireddi maddə olan 306 ədəd "Tramadol", 3 ədəd "Pregabalin" kapsulası, 20 ədəd "Zapicione" hebi, 5 ədəd "Tramadol", 7 ədəd "Tramaklosidol" ineksiyaları, pxiotrop maddə olan 780 ədəd "Fenadiazepin", 2075 ədəd "Haloperidol", 150 ədəd "Depakine chrono", 60 ədəd "Respilon" hebleri, 30 ədəd "Haloperidol", 24 ədəd "Haloperidol-decanoate", 70 ədəd "Amitriptyline hydrochlorido" və 19 ədəd "Moditen depo" ineksiyaları aşkarlanaraq götürüllər.

Elan

Ağdaş rayonunun Aral-1 kəndi sakini İsrəfilov Fəzair Həbülləh oğlunun adına olan torpağa aid YM-176 sayılı dövlət aktı itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Elan

Qəbələdə bağ sahibi olmaq isteyənlərin nəzərinə! Qəbələnin gözəl ərazilisi olan Vendam kəndində yola yaxın, dağın ətəyində, meyvə ağacları ilə dolu 54 sot torpaq sahəsi satılır. Hissə-hissa da (6 sot) almaq mümkündür. Əlaqə telefonu: (050) 371-01-60, (070) 335-90-15

İlk baxışdan "bura Bakıdır" deməyə dilimiz gəlmir. Uçqu-sökük binalıda, ona bitişik tikiłən balaca daxmalarda, hətta gün düşməyen, pəncərəsi olmayan zırzəmilərdə yüzlərlə insanın yaşadığını təsvür etdiyən dehşətə gəlirsən. Nizami rayonu, M.Şərifli küçəsi 48 ümvanndakı qaćınlar yaşayan qəsəbədə gördükərimiz ürəkağrıdıçı idi...

Yarımcıq köhnə binalar sovet dövründə tikiłib, bu sistem dağılında yarımcıq qalıb. Qaraağ işgal olunanda, insanlar qaćınlı düşəndə isə bu sahibsiz binalara siğınib, həyatı tutubular. Burada insanlar yaşamaq əvəzinə, sağ qalmaq uğrunda mübarizə aparır desək, yanılmarıq.

Yaşadıqları çətin vəziyyət bu qəsəbənin əhalinin üst-başından, xəstəlik yağan üzlərin dən hiss olunur. Onlar bu çətinlikdən doğan aqressiyani bizim üzərimizə tökürlər; "niyə gəlməsiz?", "guya çəksəniz nə olacaq ki" sualları ilə acılarını biziñən çıxarmağa çalışırlar.

Onlara haqq verməmək mümkün deyil. Hər ailədə ən azı 2-3 azyaşlı uşaqlar var. 23 il əvvəl buraya köçərkən 5-6 nəfərdən ibarət olan ailələr indi 10-12 nəfədir, ancaq özləri böyüselər də, evləri böyüməyib, əksinə, şəraitləri getdikcə pisləşib.

Məhəlləyə girərkən həyətdə oynayan uşaqlar bizi dövreyə alır, hərəsi öz evinin şəraitindən gileyənlər. Problemlərin, çətinliyin vaxtından əvvəl böyüdüyü bu uşaqlar yaşadıqları bir otaqlı evdə dərs oxumaq üçün yer tapmadıqlarını, pəncərəsiz otaqlarda nəfəs ala bilmədiklərini, yağışın evlərinin içəne damdığını deyirlər.

Böyüklerin sözleri isə insanı daha çox sarsıdır: "Burada it də yaşamaz, bala, ancaq biz yaşayırıq. Nə gelib baxan var, nə də dərdimizlə maraqlanın. 23 ildir buradayıq. Evlərimizi, imarətlərimizi ermənidə qoyub qaćdıq, burada yaşamırıq, zülm çəkirik".

Yaritkili köhnə və qəzali binada yaşayanlar həm kommunal şəraitdən, həm də evlərinin rütubəti olmasından şikayətlənlər. Həmin binanın zırzəmisində, bir insan boyu qədər alçaq və pəncərəsi olmayan otaqlarda yaşayanların vəziyyəti isə daha ağırdır. Həmin evlərdə böyüyen uşaqlarda ilk baxışdan raxitlik hiss olunur. Rütubət qəsəbə sakınlarının hamisini revmatizm xəstəliyinə mübtəla edib, azyaşlılar allergiyadan eziyyət çeker.

Binanın girişində qaranlıq körəndirdi, pilləkəni əvəz edən dəmir qapının üstündən keçərək aşağı enirik. Tavanı başımıza dəyəcək qədər alçaq olan zırzəmədə 3 ailə yaşayır. Yer beton olsa da, üzərinə sadəcə bir xalça sərilib və uşaqlar onun üstü ilə gəzir. Betonun soyuğu ayaqlarımıza işləyir. Evdən gələn kəskin rütubət qoxusundan nəfəs almaq mümkün deyil. Günorta saatları olsa da, alçaq tavandand asılan lampa yanır və evi güclə işğalandırır. Pəncərəsi olmayan 3 otaqda işq söñse gecə ilə gündüzü ayırmag çətin olar. Bayırda isə mətbəx əvezinə bir elektrik pilətesi qoyulub ve qarmanın elektrik xəttinə birləşdirilib. Pilətinin yanında iri hamam ləyənəne su yığılb. Ev sahibəsi deyir ki, su xətti zırzəmiyə gelmediyindən bu ləyəne su yığıb işlədir. Özü də etraf edir ki, bu, gigiyenik baxımdan düzgün deyil.

"Biz yaşamırıq, ilan kimi SÜRÜNÜRK"

Gün işığı düşməyen zırzəmilərdə məskunlaşan məcburi köçkünlər;
"Özümüz də, uşaqlarımız da dözülməz şəraitdə qalmaqdən xəstəlik tapmışıq"

Qiş fəslinin yaxınlaşması isə zırzəmi sakinlərini daha çox narahat edir. Çünkü azca yağış yağan kimi yene zırzəmini su basaçaq, yenə də yağış evlərinə damacaq, yənə elektrik pilətələri ilə mənzillərini qızdırmağa çalışacaqlar ve qısaqapanmadan işıqlar sönəcək... 3 uşaq anası olan qadın deyir ki, özü də, övladları da xəstədir və ilin 12 ayı iynə-dərmanə möhtac olurlar: "Qırılıb batırıq. Hamamımız, təlaletimiz, mətbəximiz hamisi bu-

kan, siçan elindən yata bilmirik. Eva gün işığı düşmür, günün güntərtə çəki işq yandırırıq".

Özünün tikdiyi balaca daxmada yaşayan Ülviiye Əmirəslanova isə deyir ki, evinin damı taxtadan düzüldüyü və yasti olduğu üçün yağış suları orada yığılır. O suyu boşaldanda isə birbaşa evin içine töküller, əks halda, dam uça bilər. 3 azyaşlı uşağın yaşadığı evdə yağış yağarkən döşəməyə qablar düzülür ki, xalça-palaz İslanmasın.

Yaşı 70-i ötən Səkinə Ağayeva da azyaşlı nəvələrinin bu şərəitsizlikdə yaşamasına dözə bilər: "Geldik bu uçqu evləri tutduq, ora-burasına əl gedzdirib oturdug. 23 ildir artıq qar-çovğun olanda soyudan donuruq. İşlənlər gəlib düzəldilər, evlərin yarısına qaz çəkilib, yarısı qalıb. Bir yənə birtəher dözürük, ancaq körpələr bu şəraitdə ağıx xəstəliklər tapır".

Azyaşlı övladları ilə zırzəmida yaşayan Mehərrəm Novruzov isə deyir ki, yaşadıqları ev qazalı vəziyyətdədir və hər an uça bilər: "Rütubətdən divarlar çürüyür, tavan dağılır. Ev ucub başımıza töküller artıq, bir gün dam üstümüze çökəcək, altında qalıb ölücəyik. Bir tərəfdən də siçanlar, siçovullar bizi yaşamağa qoymur. Füzuli rayonundan qaćınlı düşmüşəm, 23 idən artıqdır burada yaşayıram. Gələndə 7 nəfər idik, indi 19 nəfərik. İki otaqda yaşayırıq bu qədər adam. Həla bir nəfər hökumətdən gəlib burada yaşayanların öldüyü ya sağ qaldığı ilə maraqlanmayıb. Ancaq seçkidən seçkiyə bizi yada salırlar. Arada bir gəlib yazırlar, söz verirlər, nəticəsi olmur. Bir tərəfdən də işsizlikdir, uşağımıza çörek gətirə bilər. Biz yaşamırıq, əslində ilan kimi sürünürük".

Evlər elektrik pilətələri ilə qızdırıldığından tez-tez elektrik qazaları da yaşaşır. Sakinlərinən qorxuduqları şey isə elektrik xətlerində qısa qapannmadan yanğını yaranma ehtimalıdır. Evlər köhnə taxtadan tikildiyindən yanğını qısa zamanda bütün qəsəbəni bürüye bilər. Evlərin arasında yol isə maşın keçməyəcək qədər dardır. Fövqələdə hadisə baş verirse, yanğını söndürən maşınların bu rümkər toruna bənzər bir gör-

heç yarısı sağ çıxa bilməz".
Qaçınanlar yaşayan bu kiçik qəsəbənin yollarının asfalt örtüyü olmadığından yay istisna olmaqla, bütün fesillərdə palçıqdan keçilmez olur. Yağış yağarkən kanalizasiya suları da daşıb yollara töküller. Həmçinin yolin üzəri ilə plastik borularla su və kanalizasiya xətlərinin suları da bu yola axır. Yol elə bir vəziyyətə gəlir ki, uşaqlar dərəcə rahat gedə bilmirlər.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Bu gün hava yağmurlu olacaq

Sentyabrın 29-da Bakıda və Abşeron yarımadasında bəzi yerdərde yağış yağacaq, gündüz yağışda fasile olacaq.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamentindən "Report"ə verilən məlumatə görə, arabir güclənən şimal-qərb küləyi günün ikinci yarısında mülayimləşəcək.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 15-17, gündüz 18-22 dərəcə isti, Bakıda gecə 15-17, gündüz 20-22 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

Azərbaycanın rayonlarında sentyabrın 29-da şimşek çaxaçığı, arabir yağış yağacaq gözlənilir. Bəzi yerlərdə intensiv olacaq ehtimalı var. Gündüz yağışlınlarda qısa müddətə fasile yaranacaq. Qərb küləyi ayrı-ayrı yerlərdə arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 11-16, gündüz 19-24 dərəcə isti, dağlarda gecə 3-8, gündüz 9-14 dərəcə isti olacağı gözlənilir.

**2 anası, bir
atası olan
körpə
dünyaya gəldi**

Kimlərsə onları “yaradıcı” ro-lunu öz üzərinə götürməkdə günahlandırır, kimlərsə prosesin bu gedisatına görə razıdır... Artıq dün-yanın ilk 3 bioloji vali-deyninə sahib olan körpə dünyaya gəlib. Anadan uşağı keçən mitokondri-al xəstiliklərin qarşısını almaq üçün həyata keçi-rilən araşdırımlar nəticəsində alımlar 3 vali-deynli uşaq dünyaya gə-tirməyi hədəfləmişdi. Nəticədə bunun ilk nü-munəsi ABŞ-da baş tu-tub. “New Scientist” adlı jurnalda yayımlanan araşdırımda anası Leigh sindromu adlandırılınan mitokondriyal bir xəsteliyə sahib olan körpəyə iki ana və bir ata namizə-dinin DNA-ları yönlən-dirilib.

Mitokondriyal pozquqlular anadan körpəyə keçdiyi üçün bu cür xəstəliklərdən qorunmaq məqsədilə vacib bir gelişmə baş verib. Adı açıqlanmayan bir ananın daha önce bir uşağı 6 yaşında, bir uşağı isə 8 aylıq ikən bu sindrom ucbatından həyatını itirib. Dünyanın ilk 3 valideynli uşağıının dünyaya gəlməsi də özəl bir texnika ilə olub. Həkim John Zhangın iştirak etdiyi doğuş Meksikada baş tutub. Alımlar 3 valideynli körpənin təhlükəsiz olub-olmadığını 13 ildir ki, müzakirə edirdi.

3 D-ya baxmaq ürəyini bullandırır

Müasir gənclər üçün 3D formath filmlərə baxmaq günün vəz-keçilməzidir. Amma belə filmlərə baxdıqdan və ya oyunlar oynadıqdan sonra türək-bulanma, başgicəllənmə, başağrısı elamətləri müşahidə olunur. Bu isə lokomosiya xəstəliyinin (orqanızmin bir yerden digərinə hərəkəti) klassik elamətləridir. Belə ki, ekranda yaradılan özülcü məkan illüziyası beyinin və görmə orqanlarının fəaliyyətinə pis təsir göstərir.

Los-Ancelesdəki Cənubi Kaliforniya Universitetinin oftalmoloqu, professor Ceyms Saltsin sözlerinə görə, sağ və sol gözlər arasındaki əlaqənin zəifliyi səbəbindən insanların bəziləri üçölcülü təsvirləri qavrama bilmir. Belə filmləri layiqincə qiymətləndirmək üçün gözlər

arasındaki əlaqə ideal, hər iki gözdəki təsvir eyni dərəcədə əla olmalıdır. Təsviri bütün istiqamətlərdə yaxşı izləmək yalnız bu halda mümkündür. Gözlerin film əlaqəli baxması üçün bein əlavə impulslar gönderir. Film uzun çəkdikdə beyin və gözler yorulur. Odur ki, üç saat davam edən seans zamanı tamaşaçılara nasazlıq hiss etmələrində təcəccübü hec nə voxdur.

İş yerinde bu 11 cümleden istifada etmeyin

Forbes.com iş yerinde deyilmeyəcək 11 cüməni müəyyənləşdirib. Bunlar aşağıdakılardır:

1. Bu, ədalətli deyil.
 2. Biz bunu hər zaman belə etmişik.
 3. Problem deyil.
 4. Bu, axmaq bir fikir ola bilər, amma axmaq bir sual və rəcəm.
 5. Bu, bir dəqiqəlik işdir.
 6. Bunu təcrübədən keçirəcəm.
 7. O, tənbəl və yaramaz biridir.
 8. Bu, mənim iş öhdəliklərimə daxil deyil.
 9. Bu, mənim səhvim deyil.
 10. Edə bilmərəm.

11. Bu işe nifret edirəm.
İş dünyasında bu cümlelər olduqca neqativ qarşılanır və işçiə əlavə başağrısı yaradır. Çünkü onların hər birində ya işçinin öz işinin öhdəsindən gələ bilməməsi, ya da bu iş sevməməsi ifadə olunur. Bunlar isə uğursuzluq yaranan amillər sırasındadır.

**Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birlənci müavini:
Azər AYXAN**

“Yeni Məsəvət”ın kompüter mərkəzində yiğilib, səhifələnib, “Azərbaycan” nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır. Müalliflərlə redaksiyanın mövqəvi uyğun qalmaya hıllar

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

**Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi**

2528-cı mahallə ev 44/d

Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

**Redaktor:
Elşad MƏMMƏDLİ**

**Lisenziya N: B 114
SAYI: 4.750**

Sahifəni hazırladı: SEYFƏ CAN

19 yaşlı genc diş fırçasını

A close-up photograph of a white electric toothbrush with its brush head removed, showing the bristles. The brush is resting on a dark, textured surface, possibly a bathroom counter. In the background, a white tube of toothpaste lies horizontally.